

DARBININKAS

Vol. LXI, Nr. 37
Rugsėjis-September 10, 1976

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Airijos parlamentas priėmė nepaprastą įstatymą Airijos respublikam armijos teroristiniams veiksmams sustabdyti: policija galės be teismo sulaikyti įtariamuosius iki 7 d., teismai galės bausti iki 7 m. už priklausymą organizacijai ir iki 10 m. už agitavimą įsijungti į organizaciją.

JAV nusiginklavimo ir ginklų kontrolės įstaigos direktorius Fredas C. Ikle apkaltino Sov. Sąjungą, kad ji, įvesdama į rytų Europą naujas vidutinės tolinašos daugiagalves SS-X-20 raketą, pakeičia strateginių ginklų pusiausvyrą.

Valst. sekr. Kissingeris patarė Afrikos juodiesiems pasitikėti JAV ir Britanijos pastangomis baltųjų kontrolei Rodezijoje ir pietvakarių Afrikoje (Namibijoje) užbaigti be karo, bet nesitikėti, kad tai gali būti pasiekta tuoj pat.

Kuvaito vyriausybė, padidėjus ten gyvenančių 270,000 palestiniečių teroristiniams veiksmams, suspendavo parlamentą ir suvaržė spaudos laisvę, nes ir parlamentas ir spauda palaikė palestiniečius.

Demokratų partijos kandidatas į prezidentus J. Carteris pareiškė Amerikos vyskupam, kad jis pripažįsta piliečiams teisę siekti konstitucijos pakeitimą abortam tam tikrais atvejais uždrausti, bet vyskupai tuo nėra patenkinti.

Rodezijos teismas nuteisė 8 Afrikos tautinės tarybos narius pakarti už sabotazą ir teroristinius veiksmus.

Libano išrinktasis prez. Elias Sarkis išvyko į Siriją tartis su jos prez. Hafezu el Assadu dėl civilinio karo užbaigimo Libane.

50,000 moterų demonstravo Belfaste, reikalaujamos sustabdyti kraujo liejimą Š. Airijoje.

P. Korejos teismas nubaudė 18 opozicijos vadų kalėjimo bausmėmis nuo 2 iki 8 m. Aukščiausia bausmė nuteistųjų tarpe yra buv. prez. Yunas Po Sunas ir kandidatas į prez. Kimas Due Jungas.

Ekspertai teigia, kad 1966 JAV turėjo 2126 strateginius ginklus, o Sov. Sąjunga — 625, o 1976 JAV turi 2208 ir Sov. Sąjunga — 2450. Šių ginklų išmetamųjų sprogmenų svorio santykis 1966 buvo 2:1 JAV naudai, o dabar Sov. Sąjunga naudai.

Olandijos parlamentas nutarė nekaltinti jos princą Bernhardą už įsivėlimą į Lockheed korporacijos kyšių bylą, bet princas atsiskė visų oficialių pareigų, kaip kariuomenės inspektoriaus ir kt.

Teherane, Irane, buvo nužudyti trys amerikiečiai Rockwell International korporacijos tarnautojai, pagal kontraktą dirbę Irano armijos elektroninio susizinojimo sekimo įrengimų statyboje. Juos nužudė teroristinės Islamo marksistų grupės nariai.

JAV sutiko svarstyti Š. Korejos siūlymą padalyti demilitarizuotą zoną pusiau, bet reikalavo, kad būtų patikintas sargybinių saugumas.

JAV numato 1979 parduoti Iranui 160 F-16 lėktuvų.

Naujasis Prancūzijos min. kabinetas buvo sudarytas iš jos prezidento Valery Giscard d'Estaingo nepriklausomos respublikos partijos narių, gavusių svarbesnes ministerijas, ir gaulistų.

JAV nepriklausomųjų partija savo kandidatų į prez. išrinko Georgiją gub. Lesterį G. Madoxą ir į viceprez. — Madisoną, Wisc., burmistrą Williamą E. Dyke.

JAV PREZIDENTO ŽMONA SU LIETUVIAIS PLOJO TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖJ CHICAGOJ

Penktąjį lietuvių tautinių šokių šventę, įvykusi rugsėjo 5, sekmadienį prieš Darbo dieną, Chicagoje, International Amphitheatre patalpose, į išeivijos lietuvių sostinę sutraukė daugybę lietuvių.

Ta proga pasinaudota surengti ir kitokių suvažiavimų — posėdžiavo JAV LB nauja taryba, tarėsi ir svečiavosi Vilniaus krašto lietuvių sąjunga, Inžinierių-architektų sąjunga, Lietuvių agronomų sąjunga, linkuviečiai, spaudos žmonės.

Oficialus Penktosios lietuvių tautinės šokių šventės atidarymas įvyko rugsėjo 4, šeštadienio vakarą, Jaunimo Centro sodely, prie paminklo žuvusiems pagerbti. Šventės vyriausias rengėjas Bronius Juodelis pristatė PLB pirm. Br. Nainį. Po B. Nainio dar kalbėjo vysk. V. Brizgys. Aukurą prie paminklo uždegė šią šventę rengęs JAV LB krašto valdybos buv. pirm. J. Gaila.

Padėjus vainiką prie žuvusių paminklo, sugiedotas Lietuvos himnas.

Tolimesnis vakaras skirtas šokėjų ir svečių susipažinimui. Šventės komiteto ir svečių pobūvis vyko Jaunimo Centro kavinėje. Jaunimas šoko ir linksminosi viršutinėje ir apatinėje salėse bei gretimose patalpose. Jaunimo būriai gausiai buvo susėdę ir Jaunimo Centro sodely.

Sekmadienio pamaldos katalikam vyko didžiausioje Chicagoje lietuvių Šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje. Mišias aukėjo vysk. Vincentas Brizgys, pamokslą pasakė vysk. Antanas Deksnys. Kun. Šukio sukurta lietuviškas mišias giedojo Dainavos ansamblis, dirigavo muz. Aloyzas Jurgutis. Vargonais palydėjo Mondenkaitė-Kutz. Solo giedojo Dana Stankaitytė. Po mišių sugiedotas Lietuvos himnas. Žmonių buvo prisirinkę labai daug.

Po pietų lietuviai plaukė kaip srovės iš įvairių krypčių į In-

ternational Amphitheatre patalpas. Susirinko 12,000 žiūrovų ir 1,000 šokėjų. Visos sėdimos vietos buvo išparduotos keletą savaitių prieš šventę.

Tik su 10 minučių pavėlavimu programą pradėjo Valdas (nukelta į 2 psl.)

Tautinių šokių šventėje prezidentienė Mrs. Betty Ford apdovanojama lietuvių tautiniu kostiumu. Apdovanoja viena šokėja. Viduryje — Valdas Adamkus, iškilnių vadovas. Šią nuotrauką įsidėjo Chicago Sun-Times rugsėjo 6 laidoje.

valdybos vicepirm. Jurgis Valaitis, Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio pirm. M. Blynas, Batuno pirm. Kęstutis Miklas, dalyvauti negalėjęs LB tarybos narys dr. A. Butkus.

Prieš naujos JAV LB vadovybės rinkimus išklaudyta JAV LB krašto valdybos buv. pirm. Juozo Gailos ir JAV LB garbės teismo pirm. Edmundo Korzono pranešimų.

J. Gaila suglaustai apžvelgė JAV LB veiklą, jos sąlygas ir išdavas. Nors JAV prezidento rinkimai gyventojams labai svarbūs ir nevaroma priešiška propaganda prieš rinkimus kaip tokius, vis dėlto JAV piliečių rinkėjų procentas nedidelis. Tuo tarpu niekinami JAV LB balsuotojų skai-

WHITLAM PRISIPAŽINO KLYDĘS

Gough Whitlam, buvęs Australijos darbiečių (A.L.P.) vyriausybės ministeris pirmininkas, o dabar opozicijos vadas, rugpjūčio mėn. antrojo pusėj nusiuntė Launcestono Matriculation kolegijos mokytojų Tom McGlynn tokio turinio atsiprašymą: "Aš atsiprašau poną McGlynn už maną padarytą mitingą pareiškimą ir atšaukiu tuos tvirtinimus bei iš to galėjusias kilti pasekmes, kiek tai liečia mokytojo McGlynn charakterį, patikimumą ir jo profesinę garbę. Pastabos padarytos diskusijų įkaršty ir neturi jokio pagrindo."

G. Whitlam pažadėjo mokytojui sumokėti visas bylinėjimosi išlaidas ir dar 250 dol. už moralinę žalą. Tuo būdu reikalas tarp G. Whitlam ir mokyto T. McGlynn baigtas be teismo. T. McGlynn pareiškė, kad gau-

tus iš G. Whitlam pinigų — 250 dol. — jis skiria Pabaltijo labdaros reikalam.

Verta trumpai prisiminti buvusio Australijos ministerio pirmininko G. Whitlam ir mokytojo Tom McGlynn ginčo pradžia.

Pernai metų vidury Tasmanijoje, Australijos valstijoje, Bass rinkiminėje apygardoje, buvo rengiamasi papildomiesiems rinkimams — rinkti atstovą į atstovų rūmus. Tuometinė darbiečių vyriausybė, vadovaujama G. Whitlamo, jau buvo netekusi daug savo išdidumo dėl infliacijos (apie 17%), didelio nedarbo, ekonominio nuosmūkio. Baltų akyse ši vyriausybė buvo netekusi bet kokio pasitikėjimo — ji jiems buvo sulaužytų pažadų vyriausybė, nes visi gyvai prisiminė Baltijos respublikų pripažinimą Sovietų Sąjungai.

Bass rinkimai vyriausybei buvo svarbūs: 40 metų šiai apygardai atstovavo darbiečių atstovas ir paskutiniuose rinkimuose jis buvo gavęs apie 57% visų balsų. Taigi rinkiminė kova čia buvo aštri.

Į rinkiminį sukurį atvyko pats min. pirm. G. Whitlam: išdidus, savim pasitikįs. Jam kalbant Launcestono Matriculation mokykloje (700 mokinių, dalis jų turėjo teisę balsuoti), vienas mokinių (čekų kilmės) paklausė min. pirmininką, kodėl jo vyriausybė pripažino Baltijos kraštus Sov. Sąjungai. G. Whitlam dėstė savo versiją: Baltijos kraštai tebuvo tik apie 20 metų nepriklausomi, o anksčiau buvę Rusijos valdžios ar Švedijos ir Lenkijos dalimis. Tie kraštai 1930 virtę fašistiniais. Vienas mokyklos mokytojas, Tom McGlynn, stengėsi pataisyti Whitlamo teigimus, bet Whitlam arrogantiskai juos tvirtino ir, patyręs, kad jam pastabas davęs asmuo yra mokytojas, pareiškė, kad jis, mokytojas, neturįs klaidinti mokinių. Kai McGlynn pasisakė dėstęs geografią, Whitlam paniekiamai pareiškė: "Tamsta esi gėda savajai profesijai." Toliau, ginčo išdavoje, Whitlam tvirtino, kad Baltijos kraštai buvę tiek pat fašistiski, kiek Hitlerio Vokietija. Tada mokyto T. McGlynn atkirt: "Jūsų, pone, istorijos žinojimas yra abejotinas. Aš gyvenau dvejus metus Rytų Europoje."

Whitlamo pasielgimas Launcestone virto pirmų puslapių žinia spaudoje; ji buvo kartojama per radiją ir televiziją. Spaudoje pasipylė laišku ir straipsnių, nušviečiančių tikrą Baltijos kraštų padėtį. Mokyto McGlynn gavo tiek sveikinimo laišku ir telegramų, kad, negalėdamas visiem atsakyti asmeniškai, parengė kelių puslapių raštą, kuriame objektyviai išdėstė Pabaltijo klausimą ir savo paties pažiūras. Raštą išplito visoj Australijoje, o vienas federalinio senato atstovas jį perskaitė senate, ir jis buvo įtrauktas į senato stenogramas (Hansard).

Mokyto T. McGlynn po šio įvykio iškėlė min. pirmininkui Whitlam teisme bylą — už garbės pažeidimą.

Bass rinkimus darbiečiai skaudžiai pralaimėjo. Ekonominė krašto padėtis negerėjo. Pagaliau lapkričio 11 Whitlam vadovaujama vyriausybė gen. gubernatoriaus buvo nušalinta, paskirti nauji rinkimai. Naujuose rinkimuose (1975.XII.13) darbiečiai katastrofiškai pralaimėjo, pravedė tik 37 atstovus iš 127. Prasidėjo naujas laikotarpis: A.L.P. yra opozicijoje, o G. Whitlam — nusilpusios opozicijos lyderis.

Whitlamui vis rūpėjo byla su mokyto T. McGlynn. Šalčiau reikalą apsvaistęs, jis, matyti, jautė nepageidaujamą išdavas. Keliais atvejais jo įgaliotinis kreipėsi į mokyto McGlynn, siūlydamas susitaikyti ir išvengti teismo. McGlynn neatsisakė taikytis, bet statė aiškius ir griežtus reikalavimus — atšaukti įžeidimus ir nepagrįstus tvirtinimus. G. Whitlam sutiko.

J. Slavėnas

IŠRINKTA NAUJA JAV LB VADOVYBĖ

JAV LB aštuntos tarybos pirmą sesiją vyko Chicagoje, Jaunimo Centre, rugsėjo 4.

Naujas tarybos prezidiumas bus Clevelande: pirm. Raimundas Kudukis, vicepirm. kun. Gediminas Kijauskas, S.J., sekr. Romualdas Bublys ir Algirdas Širvaitis, išd. dr. Edmundas Lenkauskas.

Krašto valdybos pirmininku išrinktas Algimantas Gečys iš Philadelphiajos.

Revizijos komisijon išrinkti: dr. Rozalija Šomkaitė, Tėv. dr. Kornelijus Bučmys, OFM, Vytautas Alksnis.

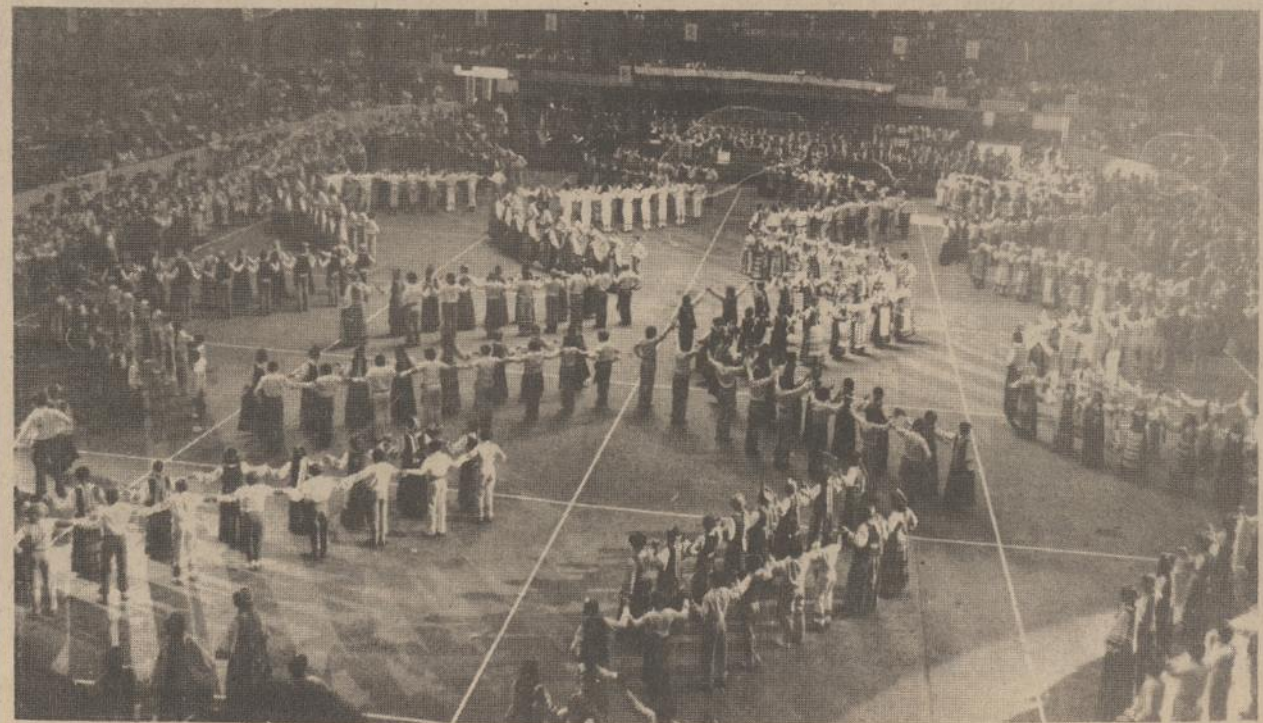
Garbės teismo pirmininku lieka Edmundas Korzonas. Iš pereinamos kadencijos lieka teisėjai: dr. J. Genys ir Aleksandras Vakselis. Naujai išrinkti teisėjai: Vytautas Kamantas ir Juozas Ardy.

-o-

JAV LB aštuntą tarybą išrinkta 60 atstovų. Sesijoje pilnateisiais nariais galėjo dalyvauti ir JAV LB apygardų pirmininkai (vienas išrinktas ir kaip tarybos narys). Užsiregistravo 57 asmenys. Dalyvavo gražus būrys spaudos atstovų ir svečių. Krašto valdybos nariai, kaip baigę savo kadenciją, dalyvavo kaip svečiai.

Buvusios tarybos prezidiumo pirm. Algis Rugienius sesiją punktualiai pradėjo 9:30 val. ryto (šios tarybos prezidiumas išrinktas tik šios sesijos metu). Po Lietuvos himno ir kun. Viktoro Dabušio sukalbėtos invokacijos išklaudyta LB Vidurio vakarų apygardos pirm. Modesto Jakaičio sveikinimas. Septintos tarybos pirm. A. Rugienius sveikindamas priminė ir įvairias vienybės sąvokas. JAV konstitucijai steigėjai užakcentavo, kad neįsigaletų tik viena partija, bet būtų palikta laisvė nuomonių įvairumui. Vienybės išugdytas abejingumas atspindi veiklos sulėtėjimą kad ir Lietuvių Studentų Sąjungoje. Kai vykdavo varžybos tarp ateitininkų, skautų ir santariečių, veikla buvusi daug gyvastingesnė. Į LB organus renkami asmenys, kurie nebijo darbo, pareigų naštos.

Buvusios tarybos prezidiumo sekretorius Jonas Urbonas pristatė visus tarybos narius ir apygardų pirmininkus. Dalis

V-toji tautinių šokių šventė Chicagoje. Nuotr. A. Šestoko

Savaltės įvykiai

(atkelta iš 1 psl.)

Ispanijos vyriausybė uždraudė grįžti į Ispaniją komunistų partijos sekretoriui Santiago Carrillo ir pilietinio karo metu pagarsėjusiai La Passionaria — Dolores Ibaruri.

Valst. sekr. Kissingeris susitiko su P. Afrikos min. pirm. Vorsteriu Šveicarijoje ir tarėsi Rodezijos ir pietvakarių Afrikos ateities klausimais.

Filipinų saugumo organai su laikė nuo 1960 besislapstančius komunistų partijos vadą Bernabe Buscayeno ir 9 jo padėjėjus.

Du JAV karo aviacijos transporto lėktuvai tą pačią dieną nukrito vienas Britanijoje, o antas Grenlande. Abu jie buvo pakilę iš McGuire aviacijos bazės, N.J. 39 keleiviai žuvo ir 6 sužeisti.

Sov. S-ga stengiasi pralenkti JAV strateginių ginklų, o NATO valstybės normalių ginklų skaičium centrinei Europoje ir civilinių gyventojų apsaugą patobulinti tiek, kad galėtų išsaugoti tam tikrą gyventojų skaičių nuo JAV priešsmūgio. Be to, ji ir toliau stengsis išlaikyti pasaulio nusiteikimą, kad atominis karas šiais laikais yra neįmanomas, ir reikalaus visuotinio nusiginklavimo.

JAV senatorių ir atstovų rūmų narių konferencija sutiko pratęsti pajamų mokesčių sumažinimus ir 1977.

JAV karo laivas ir sovietų atominis pov. laivas susidūrė jūroje prie Graikijos.

Sov. S-gos delegacijai į Libijos revoliucijos minėjimą vadovauja Estijos „prezidentas“ Arturas P. Vaderis.

Sovietų neoficialaus meno sąjūdžio vadovui Igoriui Sinjaviniui su žmona Tatjana ir 2 vaikais buvo leista išvykti į JAV.

Pabėgėliai iš P. Vietnamo tvirtina, kad ten viešpatuoja didelis maisto ir kitų prekių trūkumas. Iš Saigono buvę išgabenta pusė mil. gyventojų į žemės ūkius.

Išvėlęs į nešvankius nuotykius, atstovų rūmų įtakingo administracijos komiteto buv. pirmininkas Wayne Haysas nutarė nekandidatuoti į atstovų rūmų narius.

Pirmas, per televiziją demonstruojamas debatas valstybės ūkiniais klausimais tarp prez. Fordo ir dem. kandidato į prez. Carterio įvyks rugsėjo 23. Kitų dviejų debatų laikas dar nesutartas.

P. Afrikos min. pirm. Vorsteris sutiko derėtis su juodųjų vadais.

Čiurlionio ansamblio kanklininkai groja Philadelphiajos katedros pamaldų metu. Nuotr. P. Ažuolas

JAV PREZIDENTO ŽMONA SU LIETUVIAIS PLOJO TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖJ

(atkelta iš 1 psl.)

Adamkus, pristatydamas garbės svečius. Prie orkestro specialiai paruošiose kėdėse susedo Altos pirm. dr. K. Bobelis, JAV LB krašto valdybos pirm. J. Gaile, šventės rengimo komiteto pirm. B. Juodelis, Chicago burmistro atstovas, JAV senatorius C. Percy, Illinois gubernatorius D. Walker su žmona, prez. Fordo asistentas dr. M. Kurapas, JAV prezidento žmona B. Ford.

Gausiem plojimam aprimus, grojant orkestrui, buvo įneštos vėliavos ir nradėtas Galinos Gobenės vadovaujamas įspūdingas

šokėjų grupių paradas. Atskirų valstybių ir miestų grupės žygiavo gražioji rikiuotė, priekyje nešant plakatą su grupės ir miesto užrašais. Žaidė prožektorių šviesos, grojo orkestras, pranešėjų balsai žuvo bendram linksmume.

Paradui pasibaigus, sugiedoti JAV ir L Lietuvos himnai. Illinois valstijos Bicentennial komiteto atstovas įteikė oficialų pažymėjimą. Po šventės komiteto pirm. Br. Juodelio žodžio kalbėjo ir senatorius Charles Percy. Priminęs respublikonų ir prez. Fordo nuopelnus pavergtųjų atžvilgiu, priminė, kad ir J. Carter būtų buvęs laimėjęs, jei būtų galėjęs šioj šven-

tėj dalyvauti. Illinois gubernatorius Daniel Walker, šiltai atsiliepęs apie lietuvius (išmokęs pasakė ir vieną posakį lietuviškai), pareiškė paskelbęs rugsėjo 6-tąją Lietuvių dieną.

Valdas Adamkus rengėjų vardu prez. Fordo žmonai įteikė gintaro dovaną. Prezidentienė savo dviejų minučių kalbą pradėjo lietuvišku „Labas“. Jai plojimų negailėta. Šokėjų vardu įteikta jai ir lietuviški tautiniai drabužiai. (KB)

I Tailandą grįžus buvusiam įtakingam maršalui Praphas Čarusathien, studentai surengė prieš jį demonstracijas, priverčiusias jį vėl išvykti į užsienį.

važiavimai. Kaip ir visuose komunistiniuose kraštuose krašto sostinė yra miestas-vit-rina, kurioj svetimšaliui parodomos atidarytos kelios bažnyčios, jose vyksta pamaldos. Bet provincijoj nuolat vyksta bažnyčių uždarinėjimas, kunigų areštai, tikinčiųjų teismai ir nu-baudimai dėl to, kad „prasižen-gė su kulto normomis“. Pavyz-džių būtų galima priskaityti šimtus ir tūkstančius.

Bet svarbiausia, kaip jau mi-nėta šio rašinio pradžioj, kad Čekoslovakijos Bažnyčia bando ma suardyti iš vidaus, PIT kuni-gų pagalba, kai kiti kunigai me-tami į kalėjimus, atimama jiems teisė kunigauti, kilnojami į pro-vincijos mažas parapijėles be teisės iš ten pajudėti. PIT kuni-gai jau yra paėmę į savo rankas visą bažnytinę vadovybę. Skaudžiausias faktas — kad ir vyskupai, pagal Vatikano ir Pra-hos susitarimą, buvo parinkti iš PIT kunigų. Iš penkių Čeko-slovakijos vyskupų šiandien tik vienas — Prahos vyskupijos apašt. administratorius vysk. Tomasek — nėra PIT narys. Kiti keturi — Vrana, Feranec, Pasztor ir Gabris — yra iš PIT eilių.

Be to, Čekoslovakijoj aštuo-nios vyskupijos neturi savo vys-kupo. Jas valdo kapitulos vika-rai ar laikiniai valdytojai. Iš aš-tuonių tokių valdytojų septyni yra PIT nariai (išskyrus tik rytų s-peigų valdytoją Jan Hirka). Aiš-ku, kad būsimieji dabar vysku-pų neturinčių vyskupijų vysku-pai tikriausiai bus parinkti iš PIT kunigų. Kitokiems valdžia neduos savo pritarimo.

Tokią padėtį nušviečiant, ne-sinori kritikuoti Vatikano diplo-matijos žygių. Vatikanas, tarp di-džiausių sunkumų ir kliūčių, bando gelbėti, kas dar galima: išlaikyti dar kai kurias neuž-darytas bažnyčias, katalikų bendruomenes, daryti visa, kad Čekoslovakijos Bažnyčia neliktų be hierarchijos. Tačiau visa tai kelia rūpesčio, ir atrodo, kad vi-sokiais susitarimais su Vatikanu komunistinės vyriausybės siekia tik savo tikslų ir nerodo ma-žiausio noro atleisti Bažnyčiai ant kaklo veržiamos virvės. Ko-munistinės valdžios programoj visuomet pasilieka pagrindinis tikslas: sunaikinti Bažnyčią, o jos vadus padaryti ištikimais sa-vo ateistinės programos talki-ninkais. Tokia šių dienų komu-nistinės veiklos programa. Ji nesikeičia.

Kovos su Bažnyčia ir religija programą 1975 spalio 25 išdėstė Prahos Pravda šitaip:

„Santykiai tarp komunistų partijos narių ir religijos negali būti tik privatus kiekvieno rei-kalas. Partija, kaip revoliucijos vykdytoja, turi būti ideologiškai ir politiškai švari, tai yra laisva nuo visokių kontrevoliucijos įtakų.“

Toliau Pravda aiškina, kad komunistų partija tikinčiųjų atžvilgiu įvairiose revoliucijos fazėse laikosi skirtingos politi-kos. „Kai vyksta kova už politi-nę valdžią ir kada yra lemiamas socialistinės revoliucijos pasise-

kritikavo valdžios ir partijos spaudimą, daromą tikintiesiems, ypač pasmerkdamas represijas, daromas tėvams, kurie siunčia savo vaikus į katekizmo pamo-kas, diskriminaciją, kuri visur daroma praktikuojantiems katali-kam, draudimą teikti sakramen-tus, statyti bažnyčias, šalinimą kunigų iš vietos dėl to, kad jie daugiau klauso Romos negu kompartijos.

Kun. Anton Srholec iš Pemek naktį buvo aplankytas dviejų vy-rų ir dviejų moterų. Tie naktini-ai „svečiai“ priekaištavo kuni-gui, kam jis slapta pakrikštijo komunisto tėvo kūdikį. Užbaigę kunigas buvo sumuštas, jam su-žeista galva.

Kun. Anton Michalik iš Pre-cin, labai žmonių mylimas, irgi naktį susilaukė „svečių“, jį ap-kaltinusį slapta pakrikštijus kū-dikį. Vizitas baigėsi tuo, kad ku-nigas buvo subadytas peiliu. „Tai tau bus pamoka“ — pareiškė nepažįstamieji išeidami.

Frankfurter Allgemeine Zei-tung neseniai rašė, kad katalikų seserys vienuolės yra metamos iš darbo ligoninėse. Komunis-tinis čekoslovakų laikraštis Tri-buna praėjusių metų gale kriti-kavo seserų laikymą ligoninėse. Atrodo, kad Čekoslovakijos li-goninėse netrukus neliks nė vie-nos sesers vienuolės. Kol kas jos dar pakenčiamos psichiatrinėse, nepagydomųjų ligoninėse ir senelių prieglaudose.

Toks seserų vienuolių traktavimas yra ne kas kita, kaip taikymas 1950 metų praktikos, kada visi vienuolynai buvo kon-fiskuoti, seserys išgabentos į vienuolynus-stovyklas, iš kurių turėjo eiti dirbti į fabrikus ir žemės ūkį.

Viscų Čekoslovakijoj 1949 bu-vo 720 seserų vienuolynų, juose 10,448 seserys. Šiandien yra tik 40 vienuolynų-stovyklų, kur iš-likusios vienuolės yra prievarta sugabentos (paskutinė tokia operacija buvo Trnava mieste 1974 liepos 30) ir ten gyvena griežto policijos priežiūroj, už-siimdamos slaugymu ligonių psichiatrinėse ir nepagydomų-jų ligoninėse bei senelių prie-glaudose. Vienuolinis gyvenimas turės pamažu užgesti, nes naujų kandidačių priimti negali-ma. Seserys, gyvenančios vie-nuolynuose-stovyklose, jei ne-tenka darbo, turi grįžti į savo še-imą. Nemaža „ataklių“ seserų buvo išgabenta į koncentracijos stovyklas, kur iki šiol 3247 yra jau mirusios.

Panašių būdu sunaikinti ir vy-rų vienuolynai. Čekoslovakijoj 1948 buvo 258 vyrų vienuoly-nai su 2221 vienuoliu. 1970 jau nebuvo nė vieno vyrų vie-nuolyno. Tik 881 vienuolis gy-vena išsimėtę po visą kraštą, daugiausia savo namuose, dirb-dami paprastais darbininkais fabrikuose ir kitose įmonėse.

Taigi Čekoslovakijoj religi-niam gyvenimui nėra vietos. Religinės praktikos yra labai sunkios, išskyrus gal Prahą, kur lankosi užsienio diplomatai, žurnalistai, turistai, vyksta tarptautiniai kongresai, su-

DOVANA — I. VELONSKIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, specialus įpakavimas, žemos kainos. Siuntiniai gali būti įvairaus dydžio (net ir vokuose — banderolėmis). Negalint atvykti, gavę užsakymą, sudarome pageldaujamų daiktų siuntinį. Mūsų įstaigoj gaunamos visos siuntiniam prekės žemomis kainomis. Darbo valandos nuo 12 iki 6, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 10 iki 6, šeštadieniais nuo 10 iki 5. Sekmadieniais ir pirmadieniais patarnaujama iš anksto susitarus telefonu. Tel. 296-5250. 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421. Namų tel. 296-5359.

NEW YORK — Lietuvos atsimi-nimų valanda, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM

89.5 anglų kalba. Dr. J.J. Stun-ikas, 1467 Force Dr., Mountain-side, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. North-port, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų — vakarais — (516) 757-4296.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A.J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 84-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421. Tel. 296-1600, namų tel. TW 7-3061.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotu-ves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

TAISOM RADIOJO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apy-linkės lietuvių. Naujų aparatų neparuodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 bloki nuo Woodhaven Blvd.).

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N. J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės, na-mų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tor-tai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N. Y. 11368. Telef. 779-5156.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 Orchard St. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems — im-pertuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suk-nelėms. Taip pat šilkinės mašintos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vil-nonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Spe-cialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užkeikite ir įsiti-kinsite!

DALĖ POVILAUŠKAITĖ-SELLEI, sav., „Friendly Spirits Wines & Liquors“, 146 E. Main St., New Britain, Conn. 06051. Tel. 224-4808. Didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų, mažais ir di-deliais kiekiais įvairiom progom. Nuolaidos daromos pagal ima-mą kiekį. Užsakymai priimami ir telefonu, reikalui esant prista-toma į namus be atskiro atlyginimo. Patarnavimas malonus ir sąžiningas.

SPARTA—Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, compute-riai, įv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir fir-mų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

REDDING ELECTRONICS, spalvotų televizijų bei radijo aparatų talsymo krautuvė, rasite visada gerą patarnavimą. Vincentas Kurinskas, išdir-bęs 20 m. RCA Service Co., prieš 5 metus su sūnumi James įsigijo krautuvę ir kviečia visus apylinkės lietuvius į patarnavimus pa-sinaudoti. Adresas: Redding Electronics, 3414 Fulton St., Brooklyn, N.Y., 11208 (tarp Lincoln ir Autumn gatvių). Tel. 647-2327.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių par-duotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spau-dos kioskas.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMININĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinamos koplyčios. Jau trečia Gaszvos šeimos generacija yra New York State laidotuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpi-namos šermininės bet kurioj miesto daly.

Jau gaunama anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY

Agronomės Izabelės Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikie-tėms. Knyga su plastikiniu apłanku, nugarėlė patogiai su-verta. 316 pusl. Kaina 7 dol. Persiuntimui pridėdama 50 c. Užsakymus siųsti adresu: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Užsakymam naudokite šią atkarpą:

Užsakau „Lithuanian Cookery“ egz. už dol. Persiuntimas

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

(nukelta į 4 psl.)

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y. 11207 Business Office (212) 827-1351Second-class postage paid at Brooklyn, N. Y. Post Office
Subscription per year — \$12.00. Single Copy 25 centsEina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS • Pre-
numerata metams \$12.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nužiūra •
Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už kelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Lietuviška mokykla kviečia

Su rugsėjo pradžia jaunimas baigia vasaros atostogas ir grįžta į mokyklas. Jau toks visų kelias — kas nori ko nors pasiekti, turi mokytis ir dirbti. Tik tokiu būdu auga kultūra ir pažanga, atidengiamos naujos gamtos paslaptys, sukuriami nauji kūrinių.

Rugsėjis paliečia ir lietuvių jaunimą, paliečia Lietuvoje ir čia. Tūkstančių tūkstančiai jaunų lietuvių sėdi mokyklos suole, siekdami šviesos, išsilavinimo. Koks tai džiaugsmas, kad gali žmogus mokytis! Tik nusikelkime 100 metų atgal į Lietuvą, kur "anei rašto, anei druko" nebuvo. Mokytas žmogus buvo retenybė. Dabar yra atvirkščiai — nemokytas žmogus darosi beveik retenybė, ypač jaunojoje kartoje.

Okupuotoje Lietuvoje yra daug mokyklų, bet jos visos sustatytos pagal vieną komunistinį režimą. Nėra ten kūrybinės laisvės, nėra religijos, minties laisvės. Ten bijomasi, kad žmogus ims ir pradės galvoti. Bet ir tokiose sunkiose sąlygose išaugo ten gražus jaunimas, pasiekė didelių mokslinių laimėjimų ir susidarė savo individualines asmenybes. Visais tais jaunuoliais didžiuojasi laisvasis pasaulis, didžiuojasi, kad jie yra tokie patriotai. Iš tų jaunuolių juk ir kilo didžioji Romo Kalantos liėpsna.

-o-

Amerikoje esąs lietuvių jaunimas, apskritai, mokosi gerai. Lietuvių vaikai vyrauja moksle, labai gerais pažymiais baigia mokyklas. Į mokslą patys veržiasi. Lygiai ir tėvai savo vaikam nieko negaili — leidžia juos į brangiausius mokyklas, kad jie tik būtų šviesesni ir didesni.

Pagarba tiem jaunuoliams, kurie atkakliai siekia mokslo. Pagarba ir tėvams, kurie rūpinasi jaunimą išmoksinti.

-o-

Mes esame etninė grupė su visa laisve į savo tėvų paliki-

mą, į savo kultūrą. Tas etninių grupių pradą ypač pabrėžiamas, kai Amerika švenčia 200 metų nepriklausomybės sukaktį.

Todėl ir reikia mum išlaikyti savo lietuviškus pradus — kalbą, papročius, visa tai, kas sudaro mūsų kultūrą. Tai lietuvių bei išlaikyti reikia liuanistinių mokyklų, o mokyklom reikia mokinių.

Jau bus 25 metai, kai lietuvių suorganizavo tas šeštadienio lietuviškas mokyklas. Ir jos padarė savo — jos išleido jaunimą, kuris atsispindė už lietuviškosios kultūros interesus, nesutirpo tautų katilė, bet išlaikė ir net išugdė savitus bruožus.

Lituanistinės mokyklos atidaro duris. Varpelis šaukia vaikus į klases. Varpelis šaukia ir tėvus — leisti vaikus į šias mokyklas. Nepagailėkite, duokite aukas. O kitą dalį turi sumokėti patys tėvai. Bet ir to mokesčio kartais neužtenka. Tėvų komitetas turi ieškoti kitų būdų surasti lėšom. Jis rengia vakarus, loterijas. Bet ir čia turi visi suprasti, kad mokykla yra visų reikalas. Visi turi prisidėti prie jos išlaikymo. Tai nėra vien tėvų, bet ir visos apylinkės reikalas.

Mokykla atsidadė. Mokykla laukia ir kviečia, kad kuo daugiau vaikų ją lankytų. Leiskite savo vaikus, paraginkite ir tuos, kurie linkę apsilieisti, nekreipti dėmesio. Juo daugiau bus vaikų mokykloje, juo bus lengviau ją išlaikyti, juo ir Lietuviškai Bendruomenei bus geriau, nes į ją ateis didesnis prieauglis.

Šie 1976 m. lietuvių tautai yra dvigubo jubiliejaus metai: šiemet sukanka 725 metai nuo pirmojo Lietuvos karaliaus Mindaugo krikšto ir 50 metų nuo Lietuvos bažnytinės provincijos įkūrimo. Abu įvykiai labai reikšmingi ir glaudžiai tarp savęs susiję, nes Mindaugo pastangos įkurti Lietuvos bažnytinę provinciją, nors ir priešų sunaikintos, vėlesniems mūsų valdovams ir ganytojams įkvėpė mintį įgyvendinti tai, ko troško pirmasis Lietuvos karalius.

Ir Vytautas Didysis, šios minties vedamas, rūpinosi įkurti Lietuvos bažnytinę provinciją. Pagal jo planą, Vilnių turėjo būti Lietuvos metropolito katedra, o metropoliją turėjo sudaryti ne vien Vilniaus ir Žemaičių, bet ir Kamienos, Kijevo ir Vladimiro vyskupijos, kurios anuo metu buvo Didžiosios Lietuvos kunigaikštijos ribose. Tačiau Vytautas nespėjo šio sumanymo įvykdyti, o kiti valdovai tuo nesirūpino.

Lietuvos bažnytinės provincijos reikalas vėl rimtai iškilo 1918, Lietuvai atgavus laisvę, kai atsirado didelių sunkumų vyskupijų valdyme. Šie sunkumai susidarė dėl to, kad lenkai užgrobė didelę Lietuvos dalį su Vilnium ir Seinais, kur buvo mūsų vyskupų katedros.

Lenkų elgesys su vyskupais buvo tikrai nekatalikiškas. Užgrobę Seinus, jie tuoj ištrėmė vysk. A. Karosą su visa kurija ir seminarija. Tada tremtinys vyskupas apsigyveno Marijampolėje ir iš čia valdė savo diecezijos dalį, likusią nepriklausomose.

Lietuvos vyskupai Romoje 1928 m. balandžio 24 d. atvažiavę pas Šv. Tėvą "ad limina". Iš k. į d. vysk. Juozapas Kukta, vysk. Justinas Staugaitis, arkivysk. Juozapas Skvireckas, dr. Jurgis Šaulys, Stasys Girdvainis, vysk. Antanas Karosas, kun. dr. Kazimieras Reklaitis, MIC, vysk. Kazimieras Paltarokas. Aidų žurnalo klišė.

LIETUVOS BAŽNYTINĖS
PROVINCIJOS 50 M. JUBILIEJUSTĖV. VIKTORAS
GIDŽIŪNAS, OFM

moj Lietuvoj. Kiek ilgiau Vilnių išsilaike vysk. J. Matulevičius, bet ir jis, tenai gyvendamas, negalėjo tiesiogiai valdyti vyskupijos dalies, esančios laisvojoje Lietuvoj. Dėl to, gavęs popiežiaus sutikimą, jai valdyti paskyrė administratorių, kun. J. Kuktą. Pagaliau lenkų vis labiau persekiojamas, ir toks šventas, vyras, koks buvo vysk. J. Matulevičius, buvo priverstas atsakyti vyskupijos ir 1925 palikti Vilnių.

Tik viena Žemaičių vyskupija dėl naujos santvarkos mažai nukentėjo. Ji buvo visų didžiausia. Ją valdė vysk. P. Karevičius, padedamas vysk. J. Skvirecko. Tačiau ir ji šiek tiek sumažėjo, kai Kuršas atiteko Latvijai ir, paties vysk. P. Karevičiaus pasiūlymu, buvo prijungtas prie Rygos vyskupijos.

Be šių vietinio pobūdžio nepatogumų, buvo dar ir kitų, ypač aukštosios hierarchijos sutvarkyme. Nuo senų laikų Žemaičių ir Vilniaus vyskupijos priklausė Mohiliovo bažnytinėi provincijai, kurios metropolitas liko sovietinėje Rusijoje, Seinų — Varšuvos provincijai Lenkijoje, o Klaipėdos kraštas — Prūsijos provincijai. Taigi buvo susidariusi to-

kia padėtis, kad Lietuvos katalikai priklausė trijų svetimų šalių metropolitams.

Sunkiems Lietuvos Bažnyčios reikalams sutvarkyti pop. Pijus XI sumanė paskirti vizitatorių. Beieškant tinkamo kandidato, jo žvilgsnis nukrypo į buvusį Vilniaus vysk. J. Matulevičių, kuris tuo metu gyveno Romoje ir tvarkė marijonų vienuolijos reikalus. Matydamas J. Matulevičiaus sumanumą ir norėdamas įtikti lietuviams, Pijus XI 1925 pakėlė jį titulinį Adulijos arkivyskupu, su pilnomis Apaštalijos vizitatoriaus teisėmis pasiuntė į Lietuvą.

Arkiv. J. Matulevičius į Lietuvą atvyko 1925 gruodžio mėnesį. Apie savo misiją jis tuoj pranešė vyskupam ir ministeriui pirmininkui. Svarbiausi jo uždaviniai buvo du: įkurti Lietuvos bažnytinę provinciją ir sudaryti konkordatą. Kadangi jau anksčiau Žemaičių vysk. P. Karevičius kartu su vysk. J. Matulevičium darė žygių prie Šv. Sosto įkurti bažnyčiai Lietuvos provincijai, tai dabar jos organizavimas ėjo gana sklandžiai. Tiesa, darbas buvo sunkus, ypač kai reikėjo nustatyti vyskupijų ribas, bet, bendrai dirbant, greitai buvo pasiekta trokštamų rezultatų.

Bendrais bruožais vyskupijų

ribos buvo nustatytos vyskupų konferencijoje, kurioje dalyvavo vizitatorius J. Matulevičius ir vyskupai A. Karosas, P. Karevičius, J. Skvireckas ir vizitatoriaus padėjėjas protonotaras Faidutti. Šioje konferencijoje buvo nutarta: Žemaičių vyskupiją padalyti į tris vyskupijas — Telšių, Panevėžio ir Kauno; Vilniaus vyskupijos daly, esančio nepriklausomoje Lietuvoj, įkurti naują Kaišiadorių vyskupiją. Toje pačioje konferencijoje nustatyta, kad Kaunas turės būti Lietuvos metropolito sostinė.

Padarius bendrus nutarimus, reikėjo išvesti vyskupijų ribas ir parapijas suskirstyti į dekanatus. Tas darbas buvo pavestas Žemaičių vyskupo pagalbininkui vysk. J. Skvireckui, nes šie nutarimai daugiausia palietė Žemaičių vyskupiją. Jis šį darbą, dekanų padedamas, greitai atliko.

Vysk. J. Skvireckui pabaigus darbą, vėl buvo sušauktas vyskupų konferencija, kurioje 1926 vasario 26 buvo priimtas toks Lietuvos bažnytinės provincijos projektas:

1. Kauno arkivyskupija su metropolito katedra Šv. Petro ir Pauliaus bazilikoje ir dešimtim jai priklausančių dekanatų.

2. Telšių vyskupija su Šv. Antano katedra Telšiuose, dvylika dekanatų ir Klaipėdos prelatūra.

3. Panevėžio vyskupija su Kristaus Karaliaus katedra Panevėžyje ir dešimtim dekanatų.

4. Vilkaviškio vyskupija su Šv. Marijos katedra Vilkaviškyje ir vienuolika dekanatų.

5. Kaišiadorių vyskupija su katedra Kaišiadoryse ir penkiais dekanatais.

Priėmus šį projektą, painus bažnytinės provincijos planavimo darbas per keturis mėnesius buvo baigtas. Betūko tik Romos patvirtinimo. Tada arkivysk. J. Matulevičius ir vysk. P. Karevičius 1926 kovo mėnesį išvyko į Romą. Ten netikėtai vysk. P. Karevičius atsisakė nuo Žemaičių vyskupijos ir, pakeltas Skytopolio arkivyskupu, pareiškė norą stoti į marijonų vienuoliją.

Pagaliau balandžio 4, per Velykas, buvo paskelbta konstitucija "Lituanorum gente", kuria buvo įkurta Lietuvos bažnytinė provincija. Dabar beliko tik paskirti hierarchiją, ir tai popiežius padarė rytojaus dieną. Vysk.

(nukelta į 4 psl.)

EVOLIUCINIO
MADINGUMO
ĮVAIROVĖS

DR. TOMAS ŽIURAITIS, O.P.

—10—

Todėl iš tokios (augalo) ląstelės gali išaugti augalas, o ne išsivystyti koks nors gyvis. (19). Jeigu genai taip keistųsi, kaitaliojūsi, kaip skelbia evoliucinio transformizmo ir "dinamiškumo" avangardas ir jo šalininkai, tai iš viso negalėtų būti rimtos kalbos apie paveldimumą. Šį nulemią veiksniai — genai pačia savo prigimtimi pasižymi ir pastovumu, ir dinamiškumu, esmingu tam, o ne kitam augalui, gyviui, žmogui ("Eine erbkonstante Aenderung"). Šią tiesą labai pabrėžė 1742 ir (statistikuoju tebelaikomas) Linėjus (1707-1778), sulaukęs vyresnio amžiaus. "Negali būti šuolio iš vienos prigimties į kitą", kaip negali būti aukštesniųjų organizmų išsivystymo iš jų žemesniųjų formų, nes pastarosios yra ne formos, o organizmai, nors jie būtų patys mažiausi ir "paprasciausi", kaip kai kurie dumbliai ar ameba.

cd) Organoidai — tai pastovios augalinės ar gyvūninės ląstelės

dalys, atliekančios (gyvybės principui esant) tam tikras funkcijas jos gyvybinėje eigoje. Jie yra svarbūs funkciniu požiūriu vienaląsčių organizmų, o ne formų, darinių, kuriuos biologai vadina "organais".

ce) Amino rūkštys. Be baltymų nėra gyvybės, neminint kitokių gyvybės reikalavimų. Kiekviename baltyme visos amino rūkštys grandinėje turi pastovią vietą, labai nedėkingą evoliuciniam transformizmui, tuo pačiu ir visokiausiems vienas iš kito "išsivystymams", pradedant dumbliais ir baigiant žmogumi.

cf) Radiacijos būdu gautos mutacijos. Radioaktyvūs spinduliai, turį tam tikrą energijos kiekį, sukelia ir tam tikras reakcijas chromosomose. Kuo didesnė spinduliavimo energija, tuo daugiau tam tikrų pakeitimų, tuo daugiau ir chromosomų trūkumų. Du nauji trūkio metu atsiradę galai turi galimybės susijungti ir atstatyti buvusią chromosomose struktūrą arba susijungti su kitais branduolyje esančiais trūkiais, o kartais gali ir visai pasimesti. Trūkiai, pasimetimai, vienokios ar kitokios čia abejotinos vertės galimybės nesiderina su nuolatinium, nepertraukiamu vienas iš kito "išsivystymu".

Visa tai, kas čia pasakyta, reiškia, kad radiacijos būdu sukeltos mutacijos dažniausiai kenkia chromosomoms ir tuo pačiu organizmui, nors jis priklausytų aukščiausio lygio organizacijai. Mutacijos — tai chromosomų ir genų pakitimai: pakitimas gali būti vieno geno ribose (geninė mutacija), pakitimas gali apimti kelis genus (mikroaberracija) — 99% mutacijų žmogui yra žalingos ir pasireiškia įvairiomis ligomis. Šios irgi nepadaeda aukštesniesiems organizmams išsivystyti iš jų žemesniųjų formų, išimčių čia neminint, kiek tai liečia filosofijos "spekuliaciją". Kiekvienas organizmas ar neorganinis individas yra kilęs Dievo kuriamuoju aktu, o ne vienas iš kito "išsivystymo" (transformistiniu) būdu. Kurti gali tik asmuo, Dievas kuria "iš" nieko, jei norime, "iš" nebūties. Žmogus kuria iš ko nors.

cg) Genetiškai tolimos rūšys pačios tarpusavyje nesikryžmina: augalas nesikryžmina su gyvuliu, gyvulus — su žmogumi ir atvirkščiai. Tokia jau yra pačios gamtos "laboratorija", nemaistina su biologų laboratorija, nieko bendra neturinčia su evoliucionistų skelbiama (transformistine) evoliucija, kurios vienintelis viešpats yra "evoliucijos" procesas, o ne biologų mokslininkų vienokios ar kitokios vertės išradinimas.

ch) Gamtos filosofijos ir meta-

fizikos dėsniai — tai visų visatos apraiškų sektorių ir jų prigimties bei paskirties visuotiniai galiojį ir giliausi dėsniai, nesiriboją viena kuria nors negyvosios ar gyvosios gamtos sritimi, jos apraiškoms. Apraiškos, nors ir labai vertingos, bet jos neatkleidžia pačios tikrovės gelmių, kaip, pavyzdžiui, jūros bangos neatkleidžia jos gelmių. Kam filosofija (metafizika) reiškia tik spekuliaciją, tam ir visi tie sektoriai dažniausiai reiškia tik apraiškas, rodančias, kad aukštesnieji organizmai "išsivystė" iš jų žemesniųjų formų, išimčių čia neminint, kiek tai liečia filosofijos "spekuliaciją". Kiekvienas organizmas ar neorganinis individas yra kilęs Dievo kuriamuoju aktu, o ne vienas iš kito "išsivystymo" (transformistiniu) būdu. Kurti gali tik asmuo, Dievas kuria "iš" nieko, jei norime, "iš" nebūties. Žmogus kuria iš ko nors.

Žmogiškasis asmuo yra kūrinys ir kūrėjas. Jo ir gamyba yra savo rūšies kūryba, imtina plačiausia to žodžio prasme. Žmogus, būdamas kūrinys ir kūrėjas, jokių atvejų neturėtų būti siejamas su evoliucija, nes ši yra tik procesas, kuris, kaip žinome, nekuria ir negali kurti, kaip muzika negroja, dainavimas nedainuoja, vystymasis nieko neišvysto. Rasime, aišku, ir kitokios rūšies pavyzdžių ir filosofinių, t.y. metafizinių dėsnių. Tačiau nerasime nė vieno pavyz-

džio ir nė vieno metafizinio dėsno, mėgindami įrodyti, kad aukštesnieji organizmai iš tikrųjų išsivystė iš jų žemesniųjų formų nuolatinium ir laipsnišku būdu, kupinu visokių trūkumų, nesikryžminimų, nevaisingumo priežasčių, nekaltant jau apie nevaisingus hibridus.

Antra, evoliucionistų (evoliucinis) avangardas skelbė ir tebeskelbia, kad įvairiausių organizmų evoliucijos aukščiausią viršūnę yra žmogus, o jos žemiausia pakopa dumbliai ar ameba. Dabar toji pakopa esanti dumbliai.

Pirmasis kriterijus — normalus chromosomų skaičiaus rinkinys organizmo somatinėje arba kūno ląstelėje — rodo, kad šį sykį toji viršūnę yra ne žmogus (46 chromosomos), bet aulakanta (1600 chromosomų). Toji pakopa šį sykį yra ne dumbliai (maždaug nuo 9 iki 194 chromosomų), bet escherichija (1 chromosoma).

(Bus daugiau)

(19) Išauginimas ir vienas iš kito "išsivystymas". Vienas prancūzų mokslininkas (Nitch?) iš vienos augalo ląstelės išaugino visą augalą. Kitas mokslininkas iš morkos šaknies ląstelės išaugino visą augalą. Tai išauginimas, o ne išsivystymas.

Iš ŽIEDADULKIŲ pavyko išauginti haploidinius HIBRIDUS, t.y. haploidinius augalinius mišrūnus: pvz., ryžį, miežį,

arbatmedį, tabaką (žodžiai "haploidija" ir "diploidija" paaiškinti 12-je išnašoje). Tačiau augalų tokie išauginimai nėra tipiškas pavyzdys gyvūnų išauginimui nušviesti, nes daugelis augalų dauginasi vegetatyviniu (nelytiniu) būdu.

Visai kas kita GYVŪNAI, nes šie dauginasi tik LYTINIŲ būdu, išskyrus kai kurias vadinamąsias jų primityvias formas, iš kurių "išsivystė" aukštesniosios "formos" — aukštesnieji organizmai... Laboratorijose turime išaugintų, t.y. sudarytų ląstelinio pavidalo štai kokių hibridų — mišrūnų: "varle-varlė", "pelė-pelė", "žmogus-žmogus" — tai mišrūnai, sudaryti iš dviejų tos pačios rūšies organizmų (gyvųjų individų) ląstelių: "pomidoras-bulvė", "pelė-žiurkė", "pelė-balėsas", "pelė-žmogus", "žmogus-viščiukas" — tai mišrūnai, sudaryti iš dviejų visai skirtingos rūšies organizmų ląstelių. Tai tik mišrinimo produktai, sudaryti, išauginti iš dviejų tam tikrų ląstelių, parodančių tam tikrą mokslininko išradinumą, o ne "išsivystymą". Išauginimas ir "išsivystymas": organizmo plėtra, raida ir organizmo "evoliucija" — tai visiškai skirtingi dalykai, daug kam reikią vieną ir tą patį dalyką — evoliuciją (plg. Hans-Eduard Hengstenberg: Evolution und Schoepfung, Verlag Anton Pustet, Muenchen, 1963, p. 26-28).

APIE VASARĄ, ŽAIBUS, ČIOBRELIUS

ATOSTOGOS KENNEBUNKPORTE

PAULIUS JURKUS

Stoviu čia, kur atsiskleidžia vasara savo gražume ir paprastume. Nebėra čia miesto, jo sunkaus dundesio, kamšties, skubėjimo. To užteršto oro.

Priešais mane aikštė su takais, medžių apvedžiojimais, iš kurių iškyla beržai, berželiai. Didelės pušys, eglės. Niekas čia nejuda ir neskuba, tik didžiųjų medžių viršūnės pamažu pamažu linguoja.

Ir namai stovi prisiderinę prie to peizažo. Ir jiems skirta ramiai atverti duris, ramiai pasitikti keleivius, nes čia vasaros šalis, atostogų kraštas.

Atvykus ir atsistojus ant didžiojo tako, visada išpūdis toks didelis ir pagaunantis. Jau čia! Jau tu čia!

Sveikos jūs, pušys, jūs, sidabrinės eglės! Būkit pasveikinti, krūmeliai ir akmenys! Atsibuskite, jum atnešu savo žingsnius, savo skubą ir savo liūdesį. Visa noriu čia palikti, kad marių vėjai nupūstų ir sulygintų su smiltelėmis. Tegu būna tik viena didelė jūros banga, ir tas ilgesingas ir savotiškai gražus žuvėdros klyksmas.

-o-

Įeinu į kambarį. Pro virtuvę, kur sunkios durys atsidaro tingiai. Jas kažkas nudažė baltai, tartum norėdamas priminti, kad čia yra ir žiema visame savo gražume. Už durų tie patys stalai. Ir Giotto paveikslas — Kristaus

paskutinė vakarienė. Visada į jį pažiūriu. Jis surinko daug mano prisiminimų. Juk eilė metų, kai čia buvoju.

Paskui patenku į tamsų koridorių. Čia sienos yra juodojo ažuolo. Kad būtų dar tamsiau ir įspūdingiau, čia dienos metu neuždegama jokios lempelės, tik naktį žiburiuoja nedidelė šviesa. Šį koridorių pereiti nėra taip lengva. Bijaisi daiktų, kurie tau gali pastoti kelią. Bet čia yra durys į du šoninius kambarius.

Pamatau kortelę ant pirmųjų durų: Tėv. dr. Tomas Žiūraitis, O.P. — Vienuolis dominikonas.

Kai augau Žemaičių Kalvarijoje, girdėjau tiek daug pasakojimų apie šiuos baltus vienuolius. Jie ten ilgai gyveno, turėjo savo vienuolyną, mokyklą, kurioje mokėsi du garšūs žemaičiai — Daukantas ir Valančius. Vienuolyną uždarė caro valdžia praeito amžiaus gale, bet pasiliko ten gyva praeitis, daiktai, pasakojimai. Jų šventės. Tad kiekvienas sutiktas dominikonas kažkaip nukelia į vaikystės, jaunystės dienas, kur rugpiučio 4 buvo švenčiamas šv. Dominikas su būgnais, vėliavom, procesijom, vainikais.

Tie prisiminimai pasitinka mane vos pravėrus duris. Neša į kitus prisiminimus tolyn. Štai ir mano kambario durys. Atpažįstu jas atmintinai. Ir tas kambarys, medžiotųjų kamba-

rys, kuriame man tenka gyventi ir medžioti savo mintis. Daug vasarų buvau tarp šių sienų, kurios išmuštos šviesaus ažuolo lentelėmis. Sudėti senoviški baldai, kad viskas būtų paprasta, ramu.

Sveikas, mielas mano kambari, atostogų bičiuli! Aš čia!

Jo grindys yra iš akmens, nes taip buvo patogiau grįžti iš medžioklės. Praustuvais. Langas apaugęs vijokliu. Vijokliuose vėjelis. Matau pro langą šviesų taką, gėles. Vatikano paviljono paminklą. Medžius. Čia vasara, čia atostogų kraštas.

-o-

Pirma reikia apeiti koplyčią, senienų kambarį. Koplyčioje taip ramu, šventa ir paprasta. Stovi didelė gėlių puokštė šioje ramioje popietėje. Dega amžinoji ugnelė.

Šoninėje koplytėlėje jauki prieblanda. Čia daug daug vitražų. Spalvoto stiklo. Visa žydi ir švyti šią valandą, nes langus palietė saulė. Čia yra ir mano tėviškės Madonos — Žemaičių Kalvarijos vitražas. Ir kaip tai brangu, miela ir sentimental! Rodos, į tėviškę grįžai. Juk ir ten bažnyčios grindys buvo iš akmens plokščių. Ir ten buvo vasaros vėsa ir toji ramybė. Ir aš tai randu čia, taip toli nuo tėvynės.

Čia uždegu žvakelę, kad ji šviestų savo jaukumu prieš tuos didelius ir spalvingus vitražus.

Šone yra senienų kambarys — didelė biblioteka. Ir čia tas pats šventiškas ramumas. Koks ilgas ažuolinis stalas, sunkios kėdės! Baldai. Knygos. Visa taip pažįstama, taip sava.

PHILADELPHIJOS MOKSLEIVIAI

Šie metai Prano Dovydaičio moksleivių ateitininkų kuopai buvo smagus ir prasmingi. Turėjome dešimt narių — du berniukus ir aštuonias mergaites. Valdybą sudarė Gintarė Gečytė — pirmininkė, Vida Bendžiūtė — sekretorė ir Vytenis Bakanas — išdininkas.

Pirmutinis ir svarbiausias veiklos metų įvykis buvo metinė šventė, kuri įvyko spalio 18-19. Šeštadienį, suvažiavus svečiam iš New Yorko, Worcesterio, Washingtono, Clevelando ir Chicago, Šv. Andriejaus parapijos salėj MAS CV ko-pirmininkas Linas Mikulionis pravedė paskaitą — pokalbį. Vakare Lietuvių Namuose įvyko Clevelando studenčių choro Nerija koncertas ir šokiai. Vakaras buvo ypatingai smagus Philadelphiaus jaunimui, nes suvažiavo tiek daug jaunimo iš kitų miestų. Sekmadienį po mišių Šv. Andriejaus parapijos salėj buvo iškilmingas posėdis, kurį pravedė mtsų kuopos globėjo Vytauto Muraškos padėjėjas Kazys Raz-

J.V.

Čia yra du kampai, kuriuos visada apžiūriu. Viename kampe prie durų yra lenkiška knygutė. Tai mokslo enciklopedija, išleista 1899 metais. Ir ją visada pavartau. Atrodo, kad senąją Lietuvą paliesčiau. Juk toji knyga tikriausiai buvo atkeliavusi ir į mano Žemaitiją ir kiek daug minčių, kiek daug mokslo paliko tiems doriems nemokytiesiems žemaičiams. Kaip jie stebėjosi tais piešiniais, gyvuliais, mechanika. Ir ką jie galvojo?! Vienas paskaitė ir paaiškino, o kiti tik lingavo galvom. Ir tokių dalykų esama!

Kita knyga jau yra angliška. Tai meno žurnalas, ejęs dar prieš pirmąjį pasaulinį karą. Žurnalas su spalvotomis reprodukcijom, su gausybe iliustracijų. Čia yra ir architektūra, ir skulptūra. Ir kai atverti tas knygas, storus toms, dvelkteli tokia maloni maloni romantika. Kokie baldai, kambariai, žmonės, kokie paveikslai, gamtovaizdžiai! Ir jie pakilūs, aukščiau žemės, kasdienybės, nors gana realūs. Jie spindi savitu grožiu — romantiniu realizmu, impresionizmu.

Per šitas knygas gali keliauti valandų valandas. Visada bus miela ir gera. Ypač čia malonu buvoti, kai lauke lyja. Jauties patekęs į Marijos Pečkauskaitės aprašytą senąjį dvarą. Arba dar daugiau, — kur nors pietų Prancūzijoje ar Anglijoje aplankai seną ištaigią biblioteką. Bet šiandieną ne tai rūpi. Pasakai tom knygom, senom spintom, vazom, fortepijonui tik pasveikimo žodžius. Tu juos paglostai, kaip draugus, kurie taip kantriai laukė ir išsaugojo visus prisiminimus.

Dabar eini, tiesiog skubi. Juk visi čia tavęs laukia. Visi tavęs išsiilgę.

(Bus daugiau)

Eucharistinio kongreso metu Philadelphiaus JAV LB su-ruošė Ciurlionio ansamblio koncertą. Koncerto metu Philadelphiaus 200 metų JAV suakčėiai atžymėti komiteto etniam reikalui pirmininkas Paul Garabedian išteikia padėkos žymenį JAV LB Krašto valdybos vicepirm. Aušrai Zerr-Mačiulaitytei (v.) ir Krašto valdybos pirm. Juozui Gailai (d.). Nuotr. Alg. Cepulio

LIETUVOS BAŽNYTINĖS PROVINCIJOS JUBILIEJUS

(atkelta iš 3 psl.)

Juozapas Skvireckas buvo paskirtas Kauno arkivyskupu metropolitu, Seinų vysk. A. Karosas — Vilkaviškio vyskupu, prel. J. Staugaitis — Telšių vyskupu, Žemaičių seminarijos vicerektorius kan. K. Paltarokas — Panevėžio vyskupu, Vilniaus vyskupijos dalies administratorius kan. J. Kukta — Kaišiadorių vyskupu. Ta pačia proga senam Vilkaviškio vyskupui buvo duotas pagalbininkas vysk. M. Reinyas.

Oficialus popiežiaus raštų paskelbimas ir Kauno metropolito ingresas į katedrą įvyko 1926 gegužės 13, per Šeštines. Tai buvo didelė lietuvių katalikų

triumfo diena, viena iš svarbiausių dienų visoj Lietuvos Bažnyčios istorijoje.

Nuo tos dienos jau praėjo 50 metų. Laisvės metais Lietuvos bažnytinė provincija buvo gerai susitvarkiusi vidurį ir pasiekusi didelių dvasinių laimėjimų. Veikė trys kunigų seminarijos, ne-skaitant vilniškės, išauklėjusios daug kunigų, kuriais ir dabar remiasi Sovietų vergijoj esanti Katalikų Bažnyčia. Gerai suorganizuota katalikiškoji akcija davė pačiai Lietuvai ir išeivijai tvirtus vadus rezistencijai. Katalikiškoji spauda vaidino pirmąją vaidmenį.

Lietuvos bažnytinė provincija šiandien neturi normalios hierarchijos. Ten dabar nėra ne tik metropolito arkivyskupo, bet ir pilnateisių vyskupų-ordinarių. Vyskupijas valdo tik administratoriai; nors du iš jų yra vyskupai, bet pilnų ordinarių teisių neturi. Du vyskupai jau kelinti metai laikomi namų arešte. Vieną kunigų seminariją su ribotu klierikų skaičium nepajėgia paruošti tiek kunigų, kiek jų reikia aptarnauti Lietuvos tikintiesiems. Daugelis bažnyčių jau seniai uždaryta; išmirštant senesniems kunigams, ir likusios sunkiai aptarnaujamos. Visai nėra katalikiškos spaudos, uždrausta bet kokia katalikiškoji akcija, kunigams draudžiama net vaikūčius mokyti tikybos, lankyti ligonius, ypač ligoninėse, ir suteikti jiems paskutinius sakramentus. Varoma stipri bedieviška propaganda. Tuo siekiama Lietuvą paversti sovietine bedievių vergų stovykla.

Tikintieji prieš šią baisią prispaudą tvirtai laikosi. Jie nebijo nei kalėjimo, nei ištremimo, nei mirties, kaip tai daugelis pasisako, teisiams už vaikūčių katekizavimą ir Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos leidimą ir platinimą.

Lietuvos bažnytinė provincija juridiškai tebėra gyva, nors ji ir negalės iškilmingai paminėti šio reikšmingo jubiliejaus. Į Lietuvos katedras, greičiausiai, šiai suakčėiai paminėti nešauks galingas varpų gaudimas, bet jos tikintieji prašys Viešpaties pagalbos tyloje, kad išvertų persekiojimuose. Tačiau ir ši tyli jų malda sužadins pasitikėjimą Dievo Apvaizda, kuri amžiais mus saugojo sunkiose valandose ir kuri vėl leis mum atkurti didingą bažnytinę Lietuvos provinciją.

Ryšium su Lockheed korporacijos kyšių skandalu buvo areštuotas ir buv. Japonijos transporto min. Hashimoto ir jo padėjėjas, o parlamento liberalų partijos atstovų konferencija pareikalavo, kad min. pirm. Takeo Miki atsistatydintų, bet dėl procedūrinių sumetimų jis atsistatydinti nesutiko.

P. Afrikoj demonstruoja juodieji studentai savo reikalavimam paremti paskelbė 3 dienų streiką ir bandė padeginėti streiką laužančių darbininkų namus, tačiau peiliais ir lazdomis apsiginklavę Zulu genties darbininkai puolė demonstruojančius ir 23 užmušė.

DBLS Centro Valdyba

Baltosios gėlės prie vienuolyno, šv. Antano statula Kennebunkporte, Maine. Gilumoje Vatikano paminklas, kuris susilaukia daugiausia dėmesio iš turistų. Nuotr. P. Ažuolo

BAŽNYČIA ČEKOSLOVAKIJOJ

(atkelta iš 2 psl.)

kimas, religijos klausimas negigūruoja pirmoj vietoj. Bet kada revoliucija jau įvykdyta, padėtis pasidaro skirtinga ir reikalauja gilesnės ideologijos vienybės ir partijos švarumo. Pravda dejuoja, kad "revizionizmo epochoj" (taip vadinamas Dubčeko laikų "Prahos pavasaris". J.V.) dešinieji mokslinį ateizmą apšaukė reakcionierišku. Tada dešiniųjų demagogija padarė įtakos net kai kuriems partijos nariams, atnešdami žalos politinė, o ypač filosofinė sritį.

Pravda pacituoja vieną Če-

koslovakijos kompartijos centro komiteto raštą, kuriame kalbama apie komunistinę pasaulėžvalgą ir apie ateistinį auklėjimą: "Toks auklėjimas įpareigoja partijos narius nutraukti visus ryšius su religiniais prietaisais ir aktyviai imtis kovos su bet kokia religijos įtaka socialistinėje bendruomenėje".

Čekoslovakijos kompartijos oficiozo mintys yra tik vienas iš daugelio pavyzdžių, rodančių, kaip antireliginė dvasia dominuoja Čekoslovakijos kompartijos ir valstybės veikloj.

Wilkes-Barre, Pa., Wyoming klonis. Dalis jungtinio šešių lietuvių katalikų parapijų choro repeticijų metu. Jungtinis choras etninį grupių parodoje, kuri vyksta rugsėjo 9-12 Wyoming Valley didžiojoje Armory salėje, pasirodo rugsėjo 12 d., 2 v. popiet. Choras dainuos 17

lietuviškų dainų. Progra-

moje dalyvaus ir sol. M. Razgaitis iš New Yorko.

1-ojo eilėje iš k. sėdi koordinatore Anelė T. Bajoras, vidury jungtinio choro dirigentė V. Ramonas, Šv. Kazimiero, Pittston, Pa., lietuvių parapijos klebonas kun. P. Ališauskas — moderato-

rius ir akompaniatorė Mrs.

O. Mras.

Jungtinį chorą sudaro šių parapijų chorai: Šv. Trejybės — Wilkes-Barre, Šv. Kazimiero — Linwood, Šv. Marijos — Kingston, Šv. Onos — Lucerne, Šv. Kazimiero — Pittston ir Šv. Pranciškaus — Miners Mills.

KNYGA APIE BRITANIJOS LIETUVIUS

D. Britanijos Lietuvių Sąjunga pasirūpino, kad būtų paruošta ir išleista knyga apie Britanijos lietuvių 1947-1973 metais — apie jų gyvenimą ir visokeriopą veiklą. Tokią knygą paruošė K. Barėnas, ir ji šiuo metu renkama Nidos spaustuvių. Knyga bus nemaža: apytikriai skaičiavimu, vien teksto susidarytų apie 600-700 puslapių, jei formatas būtų toks, kaip Nidos Knygų Klubui leidinių, bet prisidės dar daugybė iliustracijų. Tačiau knygos formatas bus žymiai didesnis, todėl ir puslapių skaičius sumažės. Knyga bus kietai įrišta, ir ji bus atspausdinta, kaip albumai — lapai platus, bet ne aukšti, kaip knygos įprasta.

Leidėjų nutarė, kad knygos pavadinimas turėtų būti šitoks: "Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjunga: Britanijos lietuviai 1947-1973 metais". DBLS ir ligi šiol tebėra pati didžiausia lie-

tuvių organizacija D. Britanijoje, o kai ji susikūrė, tai turėjo apie 3,000 narių, ir jos skyriai buvo įsteigti visur, kur tik tame krašte bent šiek tiek susibūrė lietuvių. Apie ją sukosi visa lietuvių veikla — joj apsigūję lietuviai vaidino, dainavo, šoko, sportavo, paskaitas skaitė, minėjimus ruošė, ir jei šiandien jie turi laikraštį, leidžia knygas, išlaiko Lietuvių Namus ir Lietuvių Sodybą, tai nuopelnas tos DBLS. Suprantama, kad knygoj daugiausia puslapių skirta jai.

Suvažiavę 1947-1948 į Britaniją, lietuviai rado jau senosios emigracijos savo tautiečių įsigytą vieną bažnyčią ir porą klubų, o Skotijoje ėjo laikraštis. Turėta ir savo organizacijų. Po to šalia DBLS susikūrė dar viena kita politinė ar kultūrinė organizacija. Jų veiklos pėdsakai knygoj taip pat bus atžymėti.

Taigi knygoj bus gausybė faktų ir pavardžių ir iš DBLS ir kitų organizacijų ir sambūrių veiklos, ir pirmų pirmiausia ji galės būti įdomi tiems, kurie gyvena ar gyveno Britanijoje ir dalyvavo kurioj nors veiklos srity. Jiems tai bus gaivinantis svetur išgyventųjų metų malonus prisiminimas. Tiems, kuriems Britanija yra tolimas ir svetimas kraštas ar kurie joj gyveno, bet jokioj veikloj nedalyvavo, ši knyga bus istorinis to krašto lietuvių gyvenimo dokumentas.

Kol knyga renkama, leidėjam iš anksto rūpėtų, kas norės ją įsigyti. Kai bus baigta rinkti ir reikės spausdinti, tada bus reikalinga žinoti, kiek egzempliorių galės būti išpirkti. Jei kas apsispręstų šią knygą įsigyti, prašom jau dabar pranešti.

Iš anksto užsisakantiems knyga kainuos — 12 dol. arba 5 angl. sv. Kai ji bus išleista, tai kainuos brangiau, o taip pat gali ir pritrūkti.

Užsisakyti prašom adresu: DBLS Centro Valdyba, Dėl knygų "DBLS", 2 Landbroke Gardens, London W11 2PT, Great Britain.

MARIJOS KONGRESAS SYDNĖJŲ

Tokiu pavadinimu rugsėjo 5-19 Sydnėjū, Australijoje, vyks kongresas, kurio tikslą Sydnėjaus arkivyskupas kardinolas James Freeman savo kreipimesi į dvasininkiją ir tikinčiuosius nusakė taip: Kongresas suteiks progą kunigam, religiniam ordinam ir pasauliečiam geriau suprasti Marijos dalį Dievo plane žmonijai išganyti ir tuo būdu pagilinti pasišventimą Dievo Motinai.

Kongreso metu skaitoma daug paskaitų, kurios suskirstytos penkiuose regionaliniuose centruose tokiomis pagrindinėmis temomis: 1. Dievo Motina Šv. Rašte; 2. Dievo Motina Bažnyčioje; 3. Dievo Motina moterų ir šeimos gyvenime; 4. Dievo Motina ir asmeninis pasišventimas; 5. Rožančiaus iš naujo atradimas. Paskaitininkai — aukštieji

Australijos katalikų dvasininkai ir svečiai iš kitur.

Už kongreso sėkmingumą jau penktadienio naktį Šv. Marijos katedroj Sydnėjū vyko visos nakties budėjimas. Atidarymo dieną — mišios, celebruojamos kardinolo Manning iš Los Angeles, Calif. Jo ir pamokslas. Tai skirta televizijos auditorijai. Kongreso atidarymo mišios — Šv. Marijos katedroj, koncelebruojamos 37 Australijos vyskupų, su katedros choru ir konservatorijos giesmininkais, vargonais ir orkestru. Po pamaldų — katedros kriptoj atidarymas Madonos meno parodos.

Kitą dieną Sydnėjaus rotušėj — viešas tarptautinių svečių — kalbėtojų sveikinimas su kardinolo Manning ir Ross MacKenzie kalbomis tema "Marijos garbei".

Kitomis dienomis — paskaitos regionaliniuose centruose, įterpiant vaidinimus (Marijos apsišventinimas Lourde). Lietuviam ypač svarbios kongreso rugsėjo 12 ir 18 dienos. Rugsėjo 12 — mišios etninėm grupėm, kurias celebruoja kard. J. Freeman, asistuojamas imigrantų kapelionų. Pamokslas — kun. E. Carroll. Rugsėjo 18 — "Tautų himnai Marijai" Šv. Marijos katedroj. Dalyvauja dešimties etninių grupių chorai.

Kongreso užbaigos dieną — rugsėjo 19 — mišias koncelebruos Sydnėjaus arkivyskupas kard. J. Freeman ir Sydnėjaus diecezijos kunigai. Pamokslą sakys kard. Freeman.

J. Sl.

SVARSTYBOS FLORIDOJ

Fort Myers Lietuvos Forumo iniciatyva suruoštos Floridos lietuvių svarstybos įvyko Fort Myers Holiday Inn liepos 25. Dalyvių buvo atvykusių iš Miami, St. Petersburg, Tampa, Juno Beach, Coral Gables, Lake Worth, Naples, Lehigh Acres ir Fort Myers. Viso dalyvavo 28 asmenys.

Pokalbiniuose buvo svarstoma dėl pagrindinių klausimų: Floridos lietuvių veiklos, išemancijos į amerikietiška viešumą, derinimo galimybės, antra, Lietuvis byla ir Amerikos politika.

Prieita išvados, kad, jokia kuri nors viena organizacija nesugebės ir net neturėtų bandyti esamomis sąlygomis visur atstovauti visus Floridos lietuvis. Todėl reikėtų sudaryti visų organizacijų centrą, kuriam būtų pasidalinta darbais ir atsakomybe už įvairias sritis.

Tam buvo išrinkta laikina informacinė komisija, kuriai pavesta susirūšinti su visomis patriotinėmis Floridos lietuvių organizacijomis ir sukviešti jų atstovų suvažiavimą centrui sudaryti. Iškeltas reikalas turėti panašų centrą kiekvienoje didesnėje kolonijoje.

Antrame pokalbyje buvo sutarta, kad Lietuvos ateities priklauso tiesiogiai nuo Amerikos užsienio politikos. Todėl prieita nuomonė, kad Amerikos lietuviai aktyviau dalyvautų Amerikos politikos formavime, ypačiai susikaupiant į kongresno atstovų rinkimus ir jų įtaigojimą.

Iškeltas klausimas, kad būtų prieinama informacija apie kongresmanų ir senatorių balsavimo pobūdį ir veiklą, kas dažnai skiriasi nuo jų gražių žodžių ir pažadų. Buvo nurodyti patikimi tuo reikalu informacijos šaltiniai. Iškeltas ir priimtas pasiūlymas skaitytojams kreiptis į lietuvišką spaudą pagelaujant, kad duotų daugiau informacijos apie Amerikos politiką ir jos užkulius.

Nutarta, kad šių metų rinkimuose Floridos lietuviai, nežiūrint kokios partijos, turėtų remti kandidatą į JAV senatą dr. John Grady, kuris yra labai aiškiai pasisakęs prieš Amerikos pagalbą Sovietų vyriausybei, už pavergtų tautų pilną teisę į laisvę ir už karišką, ekonomiškai bei moraliai stiprią Ameriką. Dr. John Grady yra žinomas antikomunistas. Miami suorganizuotam, V. Semaškos vadovaujamam, Dr. John Grady remti komitetui pavesta vadovauti visai Floridos lietuvių veiklai toje srityje ir padėti sudaryti komitetus visose Floridos lietuvių kolonijose.

Pokalbių pranešėjais buvo J. Daugėla, P. Šilas, E. Bražėnienė, V. Semaška, P. Wallis, L. Virbickas, A. Grigaliūnas ir V. Bražėnas. Moderatoriais: V. Bražėnas, S. Balčiūnas ir J. Daugėla.

Svarstybos praėjo labai taikioje nuotaikoje be jokių išsišokimų ar puolimų, aktyviai įsijungiant visiems dalyviams. Prasidėjo ir pasibaigė punktuotai pagal paskelbtą tvarkaraštį. I. L.

Dalis žiūrovų Čiurlionio koncerte Philadelphiaj. Koncertas buvo surengtas Eucharistinio kongreso metu. Rengė JAV LB. Iš k. kun. dr. J. Grabys, LB krašto valdybos vicepirm. Aušra Zerr, "Philadelphia 76" etniniam reikalams komite- to pirm. Paul Garabedian, Teresė Gečienė. Nuotr. Alg. Čepulio

ROCHESTER, N.Y.

Miršta ilgaamžiai

Paskutiniu metu Rochesterio lietuvių kolonijoje mirė keletas ilgo amžiaus sulaukusių lietuvių.

Ignas Malcevičius mirė senelių prieglaudoj, sulaukęs 93 metų.

Laidotuvių įstaigos direktoriaus Savage brolis mirė Floridoj, sulaukęs 95 metų.

Jurgis Bernota, sulaukęs 89 metų, mirė Rochesterio ligoninėj ir palaidotas rugpiučio 24. Velionis jaunystėj buvo išvykęs į Petersburgą, kur baigė 4 klases ir dirbo pašte. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, grįžo į Lietuvą, įsigijo pienininko specialybę ir dirbo Pieno centre. Vėliau vertėsi privačia prekyba. Atvykęs į Ameriką, dirbo Philadelphiaj, o prieš keliolika metų persikėlė gyventi į Rochesterį. Velionis buvo ramaus ir tylaus būdo, geras katalikas.

Mirė kun. J. Bakšys

Rochesterio Šv. Onos senelių namuose rugpiučio 25 mirė buvęs ilgametis Rochesterio, N.Y., Šv. Jurgio lietuvių parapijos klebonas kun. Jonas Bakšys.

Velionis buvo gimęs 1892 kovo 8 Lietuvoj, kunigu įšventintas 1920 gegužės 29 JAV. Daug dirbo lietuviškose organizacijose, talkino spaudoj, taip pat ir Darbininke.

3 KELIONĖS Į LIETUVĄ

SPALIO 20,

KAINA — \$755.00

grįžta spalio 28. Šešios dienos Lietuvoje.

LAPKRIČIO 24,

\$680.00

grįžta gruodžio 2. Šešios dienos Lietuvoje.

GRUODŽIO 19,

\$880.00

grįžta sausio 2. Šešios dienos Lietuvoje ir 7 Rygoje.

Kalėdos bus Rygoje. Nauji Metal sutinkami Vilniuje.

Į tas kainas įeina: visų sudarymas, viešbučiai, trys valgiai per dieną, bagažo pervežimas ir visi patarnavimai.

Keliones rengia

DOVANA

84-14 Jamaica Ave.
Woodhaven, N.Y. 11421
Tel. (212) 296-5250
Namų tel. (212) 296-5359

Savininkė — Irena Velonskienė

Keliaudami per DOVANĄ, gausite svarbių papildomų informacijų.

DOVANA taip pat siūnia siuntinius į Lietuvą, sudaro dokumentus norintiems atvykti iš Lietuvos, turi įvairių prekių pasirinkimą žemomis kainomis. Ypač didelis medžiagų pasirinkimas.

Jau daromos registracijos 1977 vasaros kelionėm, kurios prasidės gegužės mėn.

— Asmenys iš Baltijos kraštų, dabar gyveną Federalinėj Vokietijoje, iš sovietų ambasados gavo pranešimą, kad jie tebesą sovietų piliečiai. Pranešime jie yra raginami paimti sovietų užsienio pasą arba įteikti prašymą dėl atleidimo nuo sovietų pilietybės. Asmenys, kurie paprašė tokio atleidimo, turėjo užpildyti labai smulkų formularą, kuriame tarp kitko turi pažymėti apie gimines Vakaruose, kurioj kariuomenėj tarnavo ir pan. ir sumokėti 100 DM. (E)

— Kun. dr. J. Prunskis renka medžiagą leidiniui apie Sibirą išvežtus lietuvis. Bet kokia dokumentinė medžiaga tuo klausimu siūstina adresu: Kun. J. Prunskis, 2606 W. 63 St., Chicago, Ill. 60629.

— Justinas Lukošius, Darbininko bendradarbis Vakarų Vokietijoje, lankėsi Chicagoj. Kaip Vokietijos LB krašto valdybos narys, aplankė PLB pirminką Br. Nainį ir tarėsi su juo ketvirtiojo lietuvių jaunimo kongreso, ryšių palaikymo ir Vasario 16 gimnazijos reikalais.

— Liudas Vaeļovs Jarošėkas, inžinierius, dirigentas, solistas, koncertinių kvartetų organizatorius ir vadovas, rugpiučio 28 nuo širdies smūgio mirė Rockford, Ill. Velionis buvo gimęs 1919 spalio 16 Kaune.

— Sol. Violeta Rakauskaitė, iš Miuncheno atvykusi į Chicago, rugsėjo 12 koncertuos Jaunimo Centre. Ji jau pasirodė Lietuvių televizijos programoj.

— "Suplemento Baltico" — tokiu vardu leidžiamas baltų biuletenis portugalų kalba. S. Paulo mieste yra baltų komitetas, kuriame lietuviams atstovauja LB atstovas kapt. J. Čiuvinskas. Šis leidinys yra vienintelis žinių šaltinis apie baltus vietas spaudoj. Jis siunčiamas spaudos, radijo bei televizijos vadovams, dvasiškios atstovams.

— Brazilijos Lietuvių Bendruomenės rinkimai bus praversti rugsėjo 12.

— Baltų šeštoji metinė meno paroda suruošta rugpiučio mėn. vidury Praca Roosevelt, Sao Paulo, Brazilijoje.

— Waterbury, Conn., ir šiemet rangiamas tradicinis vasaros pabaigos pobūvis Vasario 16 gimnazijos naudai. Tokį tradicinį pobūdį rengia Danutė Venclauskaitė savo sodyboj. Jis bus rugsėjo 11, šeštadienį, nuo 3 val. po pietų 89 Spindle Hill Rd., Wolcott, Conn. Rengėjai kviečia gausiai dalyvauti.

— Tradicinė lietuvių fotografų paroda įvyks lapkričio 19-29 Jaunimo Centre, Chicagoj. Parodos ir konkurso taisyklės bus išsiųstos tiems, kurie praėytį yra parodose dalyvavę, arba kurių pavardės ir adresai žinomi Lietuvių Foto Archyviui. Vieni kiti gali kreiptis į Archyvą adresu: 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636.

— Solistės Pr. Ragienės rečitalis Chicagoj, Jaunimo Centre, vyks spalio 31.

— Dail. Aldonos Variakojienės dailės darbų paroda Chicagoj, Čiurlionio galerijoje, Jaunimo Centre, vyks lapkričio 12-21. Rengia Džukų draugija.

— Solistės Romos Mastienės dainų rečitalis Chicagoj, Jaunimo Centre, įvyks rugsėjo 26.

— Dail. Broniaus Murino dailės darbų paroda Chicagoj, Jaunimo Centre, Čiurlionio galerijoje, vyks spalio 15-24.

— Literatūros vakaras, kurį kasmet ruošia Los Angeles LFB sambūris, įvyks gruodžio 4 Šv. Kazimiero parapijos salėj. Šiais metais atvyks Lietuvių Rašytojų d-jos pirmininkas poetas Tėv. Leonardas Andrieus, OFM.

— Vyt. Žilinskaitės suscenintus fejletonus "Ideali žmona" ir "Idealus vyras" scenoje pastatė Rygos televizijos teatralai.

— Melbournio lietuvių parapijos bažnyčioj 1950-1975 buvo pakrikštyta 550 kūdikių, palaidota 297 mirusieji, susituokė 293 poros.

Lietuvių Foto Archyvo leidiniai

Lietuvių Foto Archyvas, kun. Algimanto Kezio vadovaujamas, pradėjo vykdyti labai reikšmingą ir nemažos apimties projektą — leisti informacinius anglų kalba leidinius apie Amerikos lietuvių kultūrą ir jos įnašą į Amerikos gyvenimą. Norima supažindinti amerikiečių visuomenę su mūsų būdingais istoriniais, sociologiniais, kultūriniais bruožais, parodyti mūsų meną, papročius, muziką, literatūrą. Kiekvienai temai skirta atskira knyga, tačiau visi leidiniai turės ir vieną bendrą antraštę — Pictorial Encyclopedia of the Lithuanian Culture in USA.

Kai kurie leidiniai jau surinkti, kitų baigiama telkti medžiaga. Artimiausiu laiku pasirodys "Lithuanian Chapter in Multi-Ethnic Chicago", parašytas prof. David Fainhauz. Kiti numatyti leidiniai: "Lietuvių kapinės" (knyga, kurioj yra suįglausta Amerikos lietuvių kapinių istorija ir Chicago's Sv. Kazimiero kapinėse esamų meno paminklų analizė), "Lietuvių šeimos tradicijos", "Pennsylvanijos angliakasių Lietuva", "Amerikos lietuvių muzika, teatras, šokis". Lietuvių literatūrai skirtas leidinys turi antraštę "Lithuanian Writers in USA". Jis išeis anglų kalba. Turės apie 300 puslapių, apims lietuvių grožinę literatūrą — poeziją, dramą ir beletristiką. Trumpu orientaciniu įvadu amerikietis skaitytojas bus supažindintas su mūsų žodžio kūryba. Leidinys bus kiekvieno autoriaus fotografija, trumpa biografinė apybraiža, o apie literatūrinį autoriaus kelią kalbės patys kūriniai ar jų

ištraukos, tokiu būdu skaitytojas matys ir patį kūrėją ir jo kūrinį.

Kad amerikietį skaitytoją galima sudominti mūsų kūryba, parodo jau turimi mūsų kūrinių vertimai ir neblogi atsiliepimai apie juos. Palankiai sutinkami Manyland Books leidiniai ir kiti atskirų autorių individualiai leidžiami vertimai. Planuojamas Foto Archyvo leidinys papildys šią verstinę literatūrą.

Lietuvių literatūrai skirta knyga truputį skiriasi savo tikslais nuo šiaip jau literatūrinių antologijų ir poezijos rinkinių. Ji taikosi prie bendro visio šio projekto tikslo — parodyti amerikiečiui skaitytojui lietuvių imigrantinę grupę ir jos aspiracijas. Nors šiai knygai parenkami geriausi ir būdingiausi kūriniai, ji negali parodyti lietuvių literatūros pasiektų viršūnių, nes tam reikėtų imti seniau sukurtus veikalus, o taip pat ir tai, kas dabar rašoma Lietuvoj. Leidinys apims tik imigrantų literatūrą. Pagrindą sudaro šio krašto imigrantai rašytojai. Bet šalia jų matysim kelis autorius Europos imigrantus. Jie yra įtraukti į šį leidinį dėl to, kad jų yra labai nedidelis skaičius ir jie nesudaro atskiros imigrantinės grupės. Tokia išievių kūrybos apžvalga gali būti įdomi ne vien literatūros mėgėjams, bet ir ateities istorikams. Imigrantų kūryba gali būti savotišku dokumentu, turinčiu ir sociologinės vertės turį, kurie domisi etninėmis problemomis.

A. Skr.

Išleidžiamas Icchoko Mero romanas

Ateities leidykla netrukus išleids Izraely gyvenančio lietuvių rašytojo Icchoko Mero romaną "Stripiznas, arba Paryžius-Roma-Paryžius".

Kritikai, susipažinę su rankraščiu, teigia, kad tai neeilinis romanas; toks, kokio iki šiol lietuvių literatūroj dar nebuvo. Romane, parašytame moderniu, bet puikiai lietuvių kalbą išieškančiu stilium, autorius iškelia žmogaus pastangas su viltim pažvelgti į amžinybę.

Icchokas Meras, šešių knygų autorius, iki 1972 gyveno Lietuvoj ir ten buvo pripažintas kaip iškilius beletristas. Jo veikalų yra

išversta į dešimtį svetimų kalbų. Nežiūrint to, išvykus jam į Izraelį, jo vardas Vilniaus literatūrinuose svarstymuose jau nebefigūruoja...

Su "Stripiznu" I. Meras įsijungia į išievių literatūrinį gyvenimą. Nuo šių metų jis jau yra Lietuvių Rašytojų Draugijos narys.

Pakilus spaustuvės kainom, "Stripiznas" išleistas ribotu tiražu. Romaną bus galima užsisakyti pas spaudos platintojus arba kreipiantis tiesiog į Ateities leidyklą (17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075).

Ateities leidyklos informacijos vedėjas

Šių metų moksleivių ateitininkų stovyklos Dainavoj vadovų štabas. Vidury vad. I. Bublėnė ir kun. P. Patlaba. Nuotr. V. Bacevičius.

LIETUVA LANKOMA SU UNION TOURS

VADOVAUJA KELIONĖM Į RYTŲ EUROPA
NUO 1931

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES

„Užsisakykite dabar vienos savaitės rudens
kelionėm — 1 naktis Maskvoj — 5 naktys Vilniuj —
1 naktis Kopenhagoj

Rugsėjo 19 — \$780.00, Spalio 3 — \$742.00
(Lėktuvų kainos valdžios gali būti pakeistos)

UNION TOURS, INC.
6 EAST 36TH STREET
NEW YORK, N.Y. 10016
(212) 679-7878

PARENGIMAI KULTŪROS ŽIDINYS

Rugsėjo 11, šeštadienį, 7 v.v.
simpoziumas — Helsinkio susi-
tarimai ir jų padariniai. Rengia
L.S.T. Korp. Neo-Lithuania
New York.

Rugsėjo 12, sekmadienį, 12
v. — mokslo metų pradžios jau-
nimo pamaldos.

Rugsėjo 18, šeštadienį, 1:30
v. popiet skautų sueigos iki
3:30 v. popiet. 6 v.v. A. Reven-
tų išleistuvės mažojo salė. Ren-
gia Kultūros Židinio komitetas ir
penktadienio popiečių talkinin-
kai.

Rugsėjo 25, šeštadienį, skautų
sueigos, vakare šaulių kuopos
parengimas, 5 metų veiklos su-
kaktis ir koncertas.

Rugsėjo 26, sekmadienį, Liet.
Bendruomenės N.Y. apygardos
koncertas.

Spalio 2, šeštadienį, popiet —
skautų sueigos vakare Atle-
tų klubo parengimas, posė-
džių menė — Kario redakcijos
vakaras.

Spalio 10, sekmadienį, šv.
Pranciškaus 750 metų nuo jo
mirties minėjimas.

Spalio 16, šeštadienį, skautam
remti komiteto balius.

Spalio 23, šeštadienį, popiet
— skautų sueigos, posėdžių me-
nė skautų posėdžiai, didžiojo sa-
lės dail. V. Žiliaus kūrinių pa-

roda, mažojo salė — vakaras su
rašytoja Birute Pukelevičiute.

Spalio 24, sekmadienį, didžio-
jo salė — dail. V. Žiliaus
paroda.

Spalio 30, šeštadienį, — di-
džiojo salė Kultūros Židinio
aukotojų susirinkimas, mažojo
salė — vyr. skautių rengiama
paroda.

Spalio 31, sekmadienį, jauni-
mo pamaldos, paroda.

Lapkričio 6, šeštadienį, Lais-
vės Žiburio koncertas.

Lapkričio 13, šeštadienį, di-
džiojo salė — Lietuvos Atsi-
minimų radijo koncertas, apa-
tinė salė — Neo Lituanų su-
eiga.

Lapkričio 20, šeštadienį, Kul-
tūros Židinio metinis balius,
pranciškonų Brooklyne 25 metų
jubiliejus.

Lapkričio 27, šeštadienį, ma-
žojo salė — kariuomenės šven-
tės minėjimas.

Gruodžio 4, šeštadienį,
skautų sueigos, vakare Perkūno
koncertas.

Gruodžio 11, šeštadienį, ma-
žojo salė — ketvirtadienio,
penktadienio popiečių bendra-
darbių susirinkimas.

Gruodžio 18, šeštadienį, skau-
tų kūčios.

Gruodžio 19, sekmadienį, li-
teratūros popietė. Rengia L.M.
Kultūros draugija.

Gruodžio 31, penktadienį, N.
Metų sutikimas. Rengia LB.

krašte, iš pasiturinčių tėvų Jo-
no ir Pranciškos (Navickaitės)
Grinevičių, Veronika 1908 atvy-
ko Amerikon pas gimines Wor-
cesterį, kur gyvena ir dabar.

Čia ją matėm įvairių draugijų
vadovaujamosiose vietose.
1911 ištėkęs už Juozo Lut-
kaus, mirusio prieš keletą metų,
būdamą užsiėmusi šeimos ir
biznio reikalais, nemetė visuo-
meninio veikimo. Entuziastiškai
sutiko Moterų Sąjungos steigimo
mintį. Visu savo autoritetu rėmė
tą idėją ir sudarė progą
1914 pasiūsti Antaniną Jakaitę,
Worcesterio organizuotų mo-
terų atstovę, į Federacijos kong-
resą. Čia Jakaitė skaitė refe-
ratą, nurodyma reikalą turėti
vieną didelę moterų organizaci-
ją, ir gavo kongreso pritarimą
worcesteriečių pradėtam Moterų
Sąjungos organizavimo darbui.

Pirmojo pasaulinio karo metu
prisidėjo prie Raudonojo Kry-
žiaus skyriaus įsteigimo; nenu-
ilstamai dirbo jame, taip pat ir
visame Lietuvos šelpime. 1919
dalyvavo Amerikos lietuvių
kongrese New York'e, domėjosi
jame iškeltais dalykais ir grįžus
visu uolumu stengėsi juos įgy-
vendinti savo kolonijoje.

Visa širdim atsidėjusi Moterų
Sąjungai, daugiausia joje dar-
bavosi. Vadinė su prakalbam
ir savo gražiais rimtais žodžiais
laimėjo nemažą naujų narių.
Taip pat prisidėjo prie keleto
naujų kuopų įsteigimo. Einant
įvairias pareigas kuopoj, ap-
skriti ir centre, jai teko ne kar-
tą išspręsti gana painius klausim-
us, liečiančius organizaciją.
Įvertindamas Veronikos darbuo-
tę, Moterų Sąjungos 6-asis sei-

Sao Paulo, Brazilioj, lietuvių vaikai stovyklauja gamtoj.
Nuotr. A. Saulaičio

NEW BRITAIN, CONN.

Rengiamasi metinei šventei

Šv. Andriejaus lietuvių para-
pija jau pradėjo rengtis antrai
metinei Lietuvių dienei. Progra-
ma vyks spalio 23, šeštadienį,
bažnyčios salė, 396 Church St.,
New Britain, Conn.

Pereitais metais šitoks ren-
ginys buvo labai sėkmingas.
Dalyvavo daug žmonių ir pa-
rapija gavo 3400 dol. pelno.
Iš to fondo buvo galima re-
montuoti bažnyčios mažąją salę.

Siemet komitetas stengiasi
surinkti tiek pinigų, kad būtų
galima nupirkti gatvės antrojo
pusės esantį sklypą, tinkamą au-
tomobiliui pastatyti.

Spalio 23 vakarą planuojama
patiekti lietuviško maisto gar-
džią vakariene, veiks didžiulė
loterija, vyks šokiai. Rugsėčio
mėn. parapičiam jau siuntinė-
jami loterijos ir vakarienos bi-
lietai.

Komiteto garbės pirmininkais
yra klebonas kun. Edvardas
Gradeckas ir klebonas kun. Jo-
nas Rikteraitis. Vincas ir Doro-
tea Vilčinskai yra programos
pirmininkai, o Rose Kaseta —
sekretorė.

Komitete atskiras sritis tvar-
ko: barą Juozas Leiberis, lote-
riją Adomas ir Katerine Kvedai,
garsinimą Mary Hicks, Juozas
Balčiūnas, Jonas Matulis, pa-
puošimą Jonas ir Rose Kase-
ta, maistą Frances-Leipetz ir
Elena Semanskienė.

Juozas Balčiūnas

mas 1919 išrinko ją į centro
pirmininkes, o 1947 pakėlė į
garbės nares.

Ne vien gyvu žodžiu, bet ir
plunksna Veronika darbavosi
Moterų Sąjungos naudai. Savo
raštais ne kartą yra puošusi
Moterų Dirvą, Darbininką ir
Tautos Rytą.

Veronika Lutkienė niekada
nesiveržė pirmauti, bet jos be-
šališkas ir gilus atsakomybės
jausmas, uolus savo pareigų į-
mąs savaime ją iškėlė į pima-
eilę sąjungietę.

Rutvilė

HILLSIDE SCHOOL FOR BOYS

Grades 3-8

Boarding & Day

Full academic program, sports, music, supervised study,
remedial reading, work program, working farm on 296
acres. Home-like atmosphere. Tuition \$3200 a year —
scholarship aid available. For information about fall term
write or call: Hillside School, Robin Hill Road, Marlbor-
ough, Ma. 01752. Telephone (617) 485-2824.

Searing School

COED DAY
GRADES 7-12

If you could give your son or daughter an ideal education,
this is what you'd provide: classes of 2-5 students, indi-
vidually-planned programs, learner-paced classes and atten-
tion to maturational needs. Add learning skills develop-
ment, extra-curricular activities and college counseling,
and you're describing The Searing School program.
Entrance throughout year.

Director, Searing School
127 East 59th Street, New York, NY 10022 212-755-5626

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK,
NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJO-
SE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALĘ

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

Spinner Apartments

Off Street Parking-Cable Color T.V.
Air Conditioned and Heated Units

Dupont Ave. and Bay Blvd.
Seaside Heights, N.J. 08751

Telephone: (201) 793-3490

**DEXTER PARK
PHARMACY**
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
TELEF. 296-4130

Marlboro

a small
liberal arts college
in Vermont

Unique Plan of Concentra-
tion lets you set your own
goals for lifelong achieve-
ment. Fine arts, social sci-
ences, humanities, natural
sciences.

For details write
Director of Admissions,
Marlboro College,
Box 1C
Marlboro, Vt. 05344

MODERN BRIDAL

KNOPKA HOUSE
BRIDAL GOWNS & FORMALS
FOR ALL OCCASIONS
SUNDAY APPOINTMENTS AVAILABLE
516-388-9501 or 388-4126
202 2nd St., E. NORTHPORT

TIMBURN LANE

NURSERY & KINDERGARTEN
Burr's Lane, Dix Hills, Huntington 11746
Ages 2 Yrs. & 9 Mos. to 5 Yrs.
"THE NURSERY SCHOOL
& KINDERGARTEN
WITH ALL THE ESSENTIALS"
2, 3 & 5 Day Classes AM or PM — Full Day
Classes With Lunch — Free Transportation —
NYS Registered & Accredited — Carolyn Ta-
bachnik - Director
Call for Brochure
516 643-3300

CARSON LONG

NEW BLOOMFIELD PA-17068

FOUNDED 1836-37 NON PROFIT ACCREDITED
"THE BOYS' MILITARY SCHOOL"
that gives well rounded education, mentally,
physically, spiritually to boys ages 12 to 18.
The school prepares young men for college and/or
career — helps boys to live together, to en-
joy sports to develop latent abilities. Yearly fee
\$2800. PHONE 717-582-2121 or write for Bulletin

INDIANA

AUCTION: 196.89 Acre Knepp Springs Health
Spa. Rome City, Indiana (34 miles north of Ft.
Wayne) Sat. Oct. 2, 1 PM. A complete self
sustaining religious summer retreat community
suitable for college, commune, rest home, retire-
ment center, completely equipped. Excellent op-
portunity for non profit religious organization.
For brochures call
CLEM LONG AUCTIONEERS
(513) 435-2340

J C WOODCRAFT

CUSTOM CABINETS — SHELVEING
ROOM DIVIDERS — FINE CARPENTRY
By Craftsmen
190-13 HOLLIS AVE., HOLLIS
464-7737

THE HAIR BARN

FRANK TRIVIGNO STYLIST
UNISEX STYLING OPEN 9 AM TO 10 PM DAILY
MON. TO SAT. APPOINTMENTS NOT NECESSARY
BUT AVAILABLE
RT. 22 EAST GREEN BROOK, N.J.
CALL 968-1884

WHEATLEY SERVICE STATION

GENERAL AUTO REPAIRS
ROAD SERVICE — TIRES — BATTERIES
& ACCESSORIES
WYANDANCH AREA
CALL 516 643-8610

H & H. REPAIR SHOP

LAWN MOWERS REPAIRS ALL MAKES
AUTHORIZED FACTORY SERVICE ON BRIGGS
TECUMSEH ENGINES SHARPENING SERVICE
USED MOWERS FOR SALE 115-96 LEFFERTS
BLVD., RICH. HILL 641-8006

BEST ROOFING & SIDING

FULLY LICENSED & INSURED
NASSAU LIC. NO. H1720700000
N.Y.C. NO. 735546
FREE ESTIMATES
212-HO4-3636 516-538-8656

MILLERTON, N.Y.

10 RM BOARDING HOUSE BEAUT VIEW OF
BERKSHIRES GOOD FOOD, FREE TRANSP. SPAC.
GROUNDS. SR. CITIZENS WELCOME 518 789-
4939

EXPERT PAINTING

REASONABLE RATES SPECIAL ON FIRE ESCAPE
WORK THRU SEPTEMBER FREE ESTIMATES
24 HOUR PHONE SERVICE
(212) 674-5066

DISCOUNT TRUCKING

Safe Fast Reasonable Save \$
Estimate by the job or by the hour
(212) 674-6557 — Keep Trying

WORCESTER, MASS.

Pagerbta V. Lutkienė

Veronikos Lutkienės 85-erių
metų sukaktis gegužės 8 buvo
gražiai paminėta jos dukters Ma-
tildos ir žento Kosto Paulukonių
namuose.

Elegantiška, maloni ir rimta,
kaip visuomet, ponja Veronika
priiminėjo plačios giminės ir
bendradarbių sveikinimus.

Kostas Paulukonis, pirmutinis
ir iki šiol čia vienintelis lietu-
vis mokyklos superintendentas,
jau ilgus metus vadovauja Lake
View pradžios mokyklai. Matil-
da, iš protesijos slaugė, yra Mo-
terų Sąjungos garbės narė; kele-
tą metų buvo Moterų Dirvos re-
daktorė. Šeima išauklėjo ir iš-
mokslo sūnų Juozą ir dukrą
Marytę. Juozas su šeima gyve-
na So. Dakota valstijoje ir yra
Dakota State College bibliote-
kos direktorius. Marytė, baigus
kolegiją, sukūrė šeimą ir, kaip
jos brolis, džiugina tėvelius ir
močiutę savo atžalynu. Pareigos
sulaikė Juozą nuo atvykimo į
iškilmes, užtat Marytė daugiausia
pagelbėjo tėveliam suruošti
tokias gražias pagerbtuves mie-
lai močiutei.

Dėkodama visiem už iškil-
mingas vaišes, dovanas ir svei-
kinimus, ponja Veronika pa-
reiškė, kad prasmingiausia jai
dovana tai visų draugiškumas ir
meilė, nuolat jai rodoma.

Keli bruožai iš
Veronikos gyvenimo
Gimusi Kalvarijoj, Suvalkų

SERENITY HILL FARM

"WE PLANT
THE SEEDS OF TRUTH
ABOUT ALCOHOLISM.
WE REAP
THE CROP OF A LASTING
SOBRIETY"

STATE LICENSED TO TREAT
ALCOHOL DEPENDENT PERSONS
DETOXIFICATION & REHABILITATION
COVERED BY MOST GROUP
INSURANCE PLANS
MASTER CHARGE & BANKAMERICARD
ACCEPTED

RECREATIONAL FACILITIES
INCLUDE PAR 3 GOLF
COURSE & SWIMMING POOL
FOR RESERVATIONS OR INFORMATION
CALL CANAAN, CT
203-824-5426

AUDIO SYSTEM TV SERVICE
COLOR BLACK AND WHITE SALES & SERVICE
303 GROVE STREET JERSEY CITY, N.J.
PHONE 281-4511-0505
10% DISCOUNT WITH THIS COUPON

Hamiltono mergaičių choras Aidas atvyksta koncertuoti į Worcester, Mass. Jų koncertas bus spalio 30.

AIDAS ATAIDI Į WORCESTERĮ

Hamiltono mergaičių choras Aidas spalio 30 pirmą kartą koncertuos Worcesterį. Čia jį pakvietė Lietuvių Labd. Maironio Parko draugijos valdyba. Koncertas prasidės 5:30 val. po pietų. 7 val. vakariene, o po 9 val. šokiai. Worcesterio ir apylinkių lietuviai kviečiami pasigrožėti jaunų lietuvių puikiu dainavimu. Bilietai jau platinami. Įsigykite juos iš anksto. Bilietai gaunami Maironio Parke, pas valdybos narius ir platintojus.

Aido chorą 1970 sausio mėn. įsteigė muz. ir solistas Vaclovas Verikaitis. Jis tam chorui iki šių dienų ir vadovauja. Chore dalyvauja tik mergaitės. Daugumas jų lanko gimnazijas, o kai kurios jau ir universitetą. Chorisčių entuziazmą lietuviškai dainai pakelia ir choro gastrolių. Lietuviam ir kitataučiam per šiuos šešerius metus choras yra dainavęs Anglijoje, Vokietijoje, Italijoje, Vatikane, kur chorui gėrėjosi ir popiežius Paulius VI. Šiame žemyne choras dainavo ne tik Hamiltone, bet ir Montrealyje, Toronte, Chicagoje, New Yorke, Clevelande, Baltimorėje, Hartforde, Detrote, Philadelphijoje ir kitur.

Aido choras kartu su sol. V. Verikaitiu išleido dvi ilgo grojimo plokšteles: 1973 "Baltos gėlės" ir 1975 "Keliaujame su daina".

Choro vadovas V. Verikaitis ne tik chorui vadovauja, bet drauge dainuoja ir solo. Pradėjęs muzikos studijas Lietuvoje pas prof. Benonį ir A. Kutkų, lankė karališkąją muzikos konservatoriją Toronte ir baigė To-

Solistas Vaclovas Verikaitis, Hamiltono mergaičių choro Aidas dirigentas.

ronto universiteto muzikos fakultetą magistro diplomu.

Sol. V. Verikaitis eilę metų dainavo CBS radijo ir televizijos "Song of my People" programose, Canadian Opera Co. pastatymuose. Trejus metus dalyvavo Stratford miesto Gilbert and Sullivan operėčių pastatymuose. Yra koncertavęs daug kartų su Kanados simfoniniais orkestrais. Vienas iš gražiausių jo darbų — 1970 Hamiltono mergaičių choro suorganizavimas.

Solistą ir mergaičių chorą išgarsins Worcesterį spalio 30. Bilietai jau platinami. — J.M.

Šventėm JAV Nepriklausomybės šventę

Shrewsbury miestelis (Worcesterio priemiestis) liepos 4 šventė JAV 200 metų nepriklausomybės sukaktį. Dalyvavo ir lietuviai su išdekoruota platforma. Jų važiuo Worcesterio jaunimo tautinių šokių sambū-

rio Žaibo šokėjai ir šoko tautinius šokius. Akordeonu grojo E. Meilus Jr. Žiūrovų buvo apie 10,000. Po parodo šokėjai dar atliko programą Dean's Parke. Vėliau Maironio Parke jų laukė šeimininkė E. Kauševičienė su puikia vakariene, kurios išlaidas apmokėjo Maironio Parko vadovybė.

Worcesterio miestas JAV 200 nepriklausomybės sukaktį šventė liepos 11. Paradojuojančių buvo 12,000. Jie buvo suskirstyti į 10 divizijų. Parado susidarė daugiau kaip 4 mylios kelio.

Lietuviai priklausė penktai divizijai. Jų žygiavo ir mūsų valstijos senatorius T. Kennedy. Lietuvos ir JAV vėliavas lydėjo 40 žmonių orkestras. Už jo su vėliavomis žygiavo lietuviai karo veteranai, dr. V. Kudirkos šaulių kuopos vėliava, lydimi tautiniais drabužiais pasipuousių sesių šaulių ir uniformuotų vyrų šaulių. Kuopos vėliavą nešė vicepirm. K. Prapuolenis, 77 m. amžiaus. Už šaulių žygiavo lietuvių piliečių klubo nariai, vadovaujami pirm. J. Tribandžio.

Atidarais stogais automobiliuose važiuojo Šv. Kazimiero parapijos klebonas A. Micūnas, MIC, Worcesterio Lietuvių Organizacijų Tarybos pirm. P. Molis, Maironio Parko pirm. K. Adomavičius, organizacijų pirmininkai ar atstovai. Visi automobiliai buvo papuošti JAV ir Lietuvos vėliavėlėmis. Pabaigoje važiuojo didelė platforma, vairuojama savininko Saulėno. Ant dekoruotos platformos važiuojo jaunimo tautinių šokių sambūrio Žaibas šokėjai ir šoko tautinius šokius. Akordeonu grojo E. Meilus Jr.

Paradą stebėjo 155,000 žiūrovų. Prie miesto rotušės tribūnoj stovėjo miesto vadovybė. Miesto valdžios pareigūnas P. Tivan gražiai pristatė lietuvių, kurie daug prisidėję prie šio krašto gerovės ir šiam miestui suteikę didelį kultūrinį įnašą. Lietuviam žiūrovai sukėlė didelės ovacijas.

Visą paruošimo darbą atliko Worcesterio Lietuvių Organizacijų Taryba, talkinama įvairių organizacijų atstovų. Organizacijos rėmė darbą ir finansais.

Pirmadienio rytą Worcester Telegram aprašė parodą, įdėjo daug nuotraukų, kuriose matėsi ir lietuviai. Vakare vietos televizijos 27 kanalas perdavė parodo vaizdus.

J. M.

LAISVĖS VARPAS

Sėkm. 11-12 val.
WWEL, 1430 KC.
P. Viščinis
173 Arthur St.
Brockton, Mass. 02402
Telef. 586-7209

BOSTON, MASS. — WLYN
1360 ir FM 101.7 sekmad. 1-1:30.
S. Minkus, 502 E. Broadway,
So. Boston, Mass. 02127. Tel.
268-0489.

BAYONNE, N.J.

A. a. Ona Malakauskienė

Ona Malakauskienė (Vilkelytė), gyvenusi 234 Broadway, Bayonne, N.J., rugpjūčio 10 po trumpos ligos mirė Bayonne General Hospital, sulaukus 81 metų amžiaus.

Velionė gimė Liškiavos parapijoje, Lietuvoje, 1895 sausio 10. Jauna atvyko į Ameriką ir gyveno visą laiką (63 metus) Bayonnėje.

Ilgus metus uoliai darbavosi Šv. Mykolo parapijoje; buvo pirmininkė Šventojo Rožančiaus Draugijos, Šv. Onos Sodaličių, Moterų Sąjungos; taip pat ir tretininkė. Kasdien išklausydavo mišias ir priimdavo komuniją.

II pasaulinio karo metu padėjo tremtiniam maistui bei drabužiais ir rūpinosi surasti jiems gyvenvietes Amerikoje.

Rugpjūčio 13 koncelebracinės mišias už jos vėlę aukėjo kun. Jonas Tamulionis, buvęs vikaru Šv. Mykolo parapijoje, kun. klebonas Albertas Matulis ir prel. Jonas Scharnus; Šv. Trejybės lietuvių parapijos klebonas Newark. Pamokslą lietuviškai ir angliškai sakė kun. J. Tamulionis. Klebonas kun. A. Matulis atliko apeigas Šv. Gertrūdės kapinėse, Colonia, N.J.

Velionė paliko dideliamėnė liūdime savo vyrą Stanislovą, sūnų Pranciškų ir tris vaikaičius. Liko brolis Jonas Wilkalis, Hampton, N.J., ir trys seserys Lietuvoje.

(J.J.T.)

BROCKTON, MASS.

Tautos šventės ir JAV 200 m. jubiliejaus minėjimas Brocktone rengiamas rugsėjo 12. Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje (21 Sawtell Ave.) 10 val. iškilmingos mišios. 2:30 val. po pietų parapijos mokyklos salėje minėjimas. Kalbėtojais pakviesti prof. Simas Sužiedėlis ir dr. Algirdas Budreckis. Dalyvaus Naujosios Anglijos rinktinės šauliai su vėliavomis, vietinės organizacijos. Minėjimą rengia Martyno Jankaus šaulių kuopa ir kviečia visą visuomenę.—J.S.

APIE KELIONES IR AGENTŪRAS

Nemaža JAV yra kelionių agentūrų, kurios rūpinasi keleivius nuvežti į okupuotą Lietuvą. Lietuviškuose laikraščiuose besireklamuojamos, jos viena už kitą labiau giriąsi savo patarnavimais, kad, girdi, tik pas jas greičiausias ir tikriausias kelias į Lietuvą. Ne visada taip išsina.

Viena ponia su savo sūnum gimnazistą ruošėsi aplankyti okupuotąją Lietuvą savo sergančią 81 m. motiną. Pasirinko atostogų laiką ir pagal tai sumokėjo agentūrai rankpinigius ketvirtą mėnesių anksčiau prieš važiavimo datą. Agentūra tvarkė formalumus, atsiėmė pilnos kainos pinigų, bet bilietų vis nenusiuntė. Paskutinėmis dienomis telefonu teiraujantis, vis buvo vilkinamas tikrasis atsakymas. Tik kelionės datos išvakarėse buvo pranešta, kad agentūra buvo sudariusi 35 žmonių grupę, o "Inturistas" 15 keleivių iš tos grupės nubraukęs. Į tą nubrauktųjų skaičių pakliuvo ir ponia su savo sūnumi, nes jie "per vėlai užsiregistravę".

Panašiuose atvejuose slepiasi sauvėlė — ar čia kaltas tik "Inturistas" ar ir agentūra, kaitaliodami paskutinėmis dienomis keleivių skaičių. Ir kas išlygins nuostolius, kai kelionės planai sumaišomi paskutinį momentą? Keleivių apdairumas reikalingas dar ir šioj geležinės sienos pusėj. — A.T.

SUSITIKIMAS RUGSĖJO 18 PRIE WASHINGTONO PAMINKLO, WASHINGTON, D.C.

KVIEČIAMI VISI PAVERGŲ TAUTŲ ŽMONĖS

Dalyvaukite su savo vėliavomis, plakatais ir tautiniais drabužiais. Speciali vieta pavergtų tautų žmonėms. Kelionė iš New Yorko į Festivalį ir atgal, įskaitant pikniko stiliaus priešpiečius ir pietus — tik 7 dol. Dėl platesnių informacijų ir rezervacijų skambinti (212) 221-1555 arba rašyti God Bless America Committee, 4 West 43rd St., New York, N.Y. 10036.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai • Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5 1/4 %
- Special Notice a/c — 5 1/2 %
- 1 year Term Deposit — 5 1/4 %
- 2 year Term Deposit — 6 %

— All Accounts Compounded Daily —

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Paskutinė šių metų ekskursija į Lietuvą išvyksta: iš BOSTONO ir NEW YORKO GRUODŽIO 22 D. ir grįžta SAUSIO 5. 1977

(Leningradas, Vilnius, Kaunas, Ryga, Maskva, Helsinkis) Kaina tik \$875.00 (double occupancy)

Prie šios grupės galima jungtis iš kitų miestų, su papildomu mokesčiu New Yorke.

REGISTRUOKITĖS IŠ ANKSTO—VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS!

1977 metų ekskursijos į LIETUVĄ prasideda BALANDŽIO 6. Registracijos priimame dabar.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE
393 W. BROADWAY, P.O. BOX 116

SOUTH BOSTON, MASS. 02127

TEL. 617 268-8764

Savininkė: Aldona Adomoniene
AIR FARES SUBJECT TO CHANGES AND GOVERNMENT APPROVAL
Norintiem atsikviesti gimines iš Lietuvos sutvarkome išskvietimo dokumentus.

FIGARO TRAVEL, INC. 17 Battery Place New York, N.Y. 10004 (212) 943-6995

BALTIC HOMELANDS
NOVEMBER 17-25
WARSAW 2 NIGHTS
VILNIUS 5 NIGHTS

ALL INCLUSIVE RATE: \$699.00 plus U.S. TAX AND VISAS

INCLUDES: GROUP AIR, THREE MEALS DAILY, ALL TRANSFERS, SIGHTSEEING AND FIRST CLASS ACCOMMODATIONS

WITH PRIVATE BATH
WE STILL HAVE SOME SPACE AVAILABLE FOR THIS DEPARTURE, FINAL CLOSE OUT DATE IS SEPTEMBER 15.

Lietuviška
KELIONIŲ
AGENTŪRA
VYTIS
Romas Kezys, Pres.
2129 Knapp St., Brooklyn, N. Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose: Specialios nuolaidos:

LĖKŲVAI	INDIVIDAMS
VIESBUČIAI	(ekskursiniais bilietais)
LAIVAI (Cruises)	
AUTOBUSAI įdomių vietų	GRUPĖMS
lankymas	JAUNIMUI
TRAUKINIAI	SEIMOMS

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR ĮVAIRIUS USSR KRAŠTUS, naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED BY VNESHPOSYLTORG)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA: 1776 BROADWAY, NEW YORK, N.Y. 10019. TEL.— 581-6590; 581-7729. Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi mūltai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

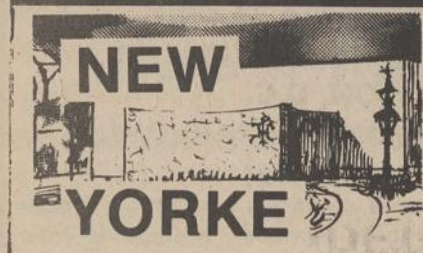
Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynę ir kitų daiktų.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI

Miami Beach, Fla. 33139-1201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1900 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue	771-0696
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Farmingdale, N.J. — Freewood Acres Rt. 9	363-0494
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
Hartford, 6, Conn. — 122-126 Hillside Avenue	246-2348
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York 3, N.Y. — 141 Second Avenue	475-7430
Philadelphia 23, Pa. — 631 W. Girard Avenue	769-4507
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canayon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
Silver Springs, Md. — 622 Ellsworth Dr.	301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
Woodhaven, Queens, N.Y. 11421 — 80-14 Jamaica Ave.	296-5250
Utica, N.Y. — 963 Blecker Street	732-7476

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Maironio lituanistinės mokyklos mokytojų tarybos posėdis šaukiamas rugsėjo 9, ketvirtadienį, 7:30 v.v. Kultūros Židiny. Nauji mokslo metai Maironio lituanistinė mokyklą prasideda rugsėjo 11, šeštadienį, 9 v.r. įprastinė vietoj, Holy Child Jesus mokyklos patalpose, 111 St. ir 86 Ave. kampas, Richmond Hill, N.Y. Įėjimas iš 111 St. Iškilmingas mokslo pradžios aktas bus 9:45 mokyklos salė. Į aktą prašomi atsilankyti ir tėvai.

Tautos šventės proga rugsėjo 12, šį sekmadienį, 11 val. bus koncertacinės mišios. Pamokslą pasakys Tėv. Viktoras Gidžiūnas, OFM. Giedos Apreiškimo parapijos choras, vedamas Algirdo Kačanausko. Po pamaldų parapijos salėje minėjimas — akademija. Kalbą pasakys Antanas Diržys. Pianu skambina Vytautas Puškorius iš Clevelando. Pasirodys parapijos choras su savo solistais. Programą praves Alfonsas Samušis. Po programos — pietūs žemutinėje salėje. Pietuose dalyvauja tik iš anksto užsisakę.

Laisvės Žiburio radijo valandėlės rudens koncertas rengiamas lapkričio 6 Kultūros Židiny.

Kultūros Židinio metinis balius ir pranciškonų Brooklyne 25 metų sukaktis rengiama lapkričio 20.

Prašome vaikus leisti į lituanistinę mokyklą. Į pagalbines klases kviečiami ir tie, kurie visai nekalba lietuviškai. Jie ten bus išmokyti. Laukiame kuo daugiausia vaikų į vaikų darželį, į pirmuosius skyrius. Laukiame ir abiturientai į aukštesniosios mokyklos abi klases. Mokslo metai prasideda rugsėjo 11, šeštadienį, 9 v.r. parapiškos mokyklos patalpose, 111 St. ir 86 Ave. Richmond Hill, N.Y.

LŠST Simo Kudirkos kuopos rengiamame penkmečio baliuje dainuoja solistė Irena Stankūnaitė-Silva. Jai akomponuoja muzikė Alice Malickevičiūtė. Sukaktuvinis balius bus rugsėjo 25, šeštadienį, 8v.v. Kultūros Židinyje.

Simpoziumas tema — Helsinkio susitarimai ir jų padariniai — bus rugsėjo 11, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židinyje. Moderatorius dr. Br. Nemickas. Simpoziume dalyvauja Algimantas Gureckas iš Washingtono, Vytautas Meškauskas iš Chicago ir Vytautas Vaitiekūnas iš So. Orange, N.J. Po simpoziumo — atgaiva. Simpoziumą rengia L.S.T. Korp. Neo-Lithuania New Yorke.

Kun. dr. Vincas Bartuška, profesorius Bronx, N.Y., Manhattan kolegijoje, gavo žinią iš okupuotos Lietuvos, kad ten mirė jo motina Marija Bartušienė, sulaukusi 92 m. amžiaus. Ji anksčiau su vyru buvo ištremta į Sibirą, kur vyras mirė daug anksčiau.

Neringos ir Tauro skautų ir skaučių tuntai pradeda savo darbą rugsėjo 18. Sueigos bus Kultūros Židiny 1:30 v. popiet. Visi skautai prašomi dalyvauti. Kviečiami prisirašyti ir nauji.

PRANEŠIMAS DAILININKAM

Queenso muziejų nuo lapkričio 20 iki sausio 2 rengiama Queense gyvenančių dailininkų skulptūros, tapybos, grafikos, kino filmininkų (16mm), fotografų meno paroda. Smulkesnės informacijos teikia dail. A. Kairys, tel. (212) 459-3760 arba pats muziejus, tel. (212) 592-2405.

Queenso muziejus yra New Yorko miesto rūmuose Flushing-Meadow Corona Park, Flushing, N.Y. 11368, kur buvo pasaulinė paroda.

Šv. Pranciškaus 750 metų mirties sukaktį Brooklyno lietuviai pranciškonai minės spalio 10. Tą dieną Kultūros Židinio didžiojo salė bus iškilmingos mišios, kurių pagrindinis celebrantas — vysk. Vincentas Brizgys. Jis pasakys ir progai pritaiktą pamokslą. Mišių metu giedos vyrų choras Perkūnas. Po mišių — užkandžiai apatinėje salėje. Po to akademija. Koncertinę religinės muzikos dalį atliks muz. Algirdo Kačanausko tai progai suorganizuotas vyrų choras, pasiskaita — Šv. Pranciškus ir Lietuva — skaitys prof. Simas Sužiedėlis, progai pritaiktą savo kūrybą skaitys poetas Leonardas Andriekus, OFM. Į minėjimą pakviestas Brooklyno vyskupas Pranciškus Mugavero.

41ame tarptautiniame Eucharistiniame kongrese nepaprasto susidomėjimo susilaukė Lietuvos persekiojamos Bažnyčios paroda, kurią suprojektavo seselė kazimierietė M. Mercedes. Dabar paroda yra kilnojama po Ameriką ir Kanadą. Liet. Kat. Religinė Šalpa siūlo parodą pasiųsti ten, kur bus pagaiduojama. Bus pridėta ir atitinkama literatūra. Parodos reikalais kreiptis į kun. K. Pugevičių, Lithuanian Catholic Religious Aid, 64-09 56th Road, Maspeth, N.Y. 11378. Tel. (212) 894-7351.

Elvyra Ošlapienė, buvusi kurį laiką Maironio lituanistinės mokyklos mokytoja ir vedėja, buvo iš mokytojos darbo pasitraukusi. Dabar vėl sugrįžta į mokyklą ir dėstys Lietuvos geografiją.

LKM S-gos 24 kuopos valdyba rugsėjo 12, po sumos, 12 val. šaukia narių susirinkimą Angelų Karalienės parapijos mažojo salė Brooklyne.

Moterų Vienybės pirmas potatostoginis susirinkimas įvyks rugsėjo 14, antradienį, 7:30 v.v. naujose patalpose — 85-27 91 St. Woodhaven. Visos narės prašomos kaip galima daugiau dalyvauti. (S.K.)

— ST. PETERSBURG, FLORIDA ir apylinkėse perkant, parduodant ir nuomojant nuosavybes kreipkitės į ANGELE KARNIENĘ, Broker-Realtor, 6900-10th Ave. North, St. Petersburg, Fla. 33710. Telef. (813) 345-2738.

Amerikos Lietuvių Katalikių Moterų Sąjungos New Yorko ir New Jersey apskričių suvažiavimas įvyks š.m. spalio 3, sekmadienį, Angelų Karalienės parapijoje Brooklyne, 213 South 4th Street. 11 val. mišios, pusryčiai ir posėdis. Visos kuopos yra prašomos atsiųsti savo atstoves.

Agnietė Liudvinaitienė, gyv. Linden, N.J., sulaukusi 80 metų amžiaus, tokį gražų savo jubiliejų su dukra atšventė Hawajuose. Taip pat ji aplankė ir savo dukros šeimą Colorado valstijoje. Jubiliatė veikliai reiškiasi Lietuvių Katalikių Moterų Sąjungoje ir yra Lindeno skyriaus pirmininkė. Bendru šventės džiaugsmu su ja dalijasi dukra, du anūkai ir penki proanūkai. Jos vyras mirė prieš 14 metų.

A. ir Br. Reventų išleistuvės rengiamos rugsėjo 18, šeštadienį, 6 v.v. mažojo salė. Rengia Kultūros Židinio komitetas ir penktadienio popiežių talkininkai. A. ir Br. Reventai išvyksta gyventi į Floridą.

Simo Kudirkos šaulių kuopa New Yorke rugsėjo 25, šeštadienį, K. Židiny rengia savo 5 metų veiklos balių ir koncertą.

Skautam remti komitetas savo metinį rudens balių rengia spalio 16, šeštadienį, Kultūros Židinyje.

Dail. V. Žilias kūrinių parodą rengiama spalio 23-24 Kultūros Židinio didžiojo salė.

SPORTAS

Ne tas Andrulis

Rašiny "Kai toli prie Atlanto susitinka lietuviai", Jurgis Janušaitis (Darbininko 26 nr.) skelbia: "...motelio savininkas Adolfas Andrulis mum gerai pažįstamas iš to meto, kada jis buvo vienas iš žymiųjų krepšininčių ir žaidė Lietuvos rinktinėje, laimėjusio Europos meisterio vardą".

Iš Chicago, nuvykęs toli prie Atlanto į Floridą, Janušaitis toli ir nuo teisybės. Lietuvos krepšinio rinktinėje (1937 ir 1939 Europos meisteris) žaidė ne Adolfas, bet jo vyresnysis brolis Arturas Andrulis.

Jau antras žurnalistas iš Chicago, viešėdamas Floridoje, bent sportiniuose dalykuose pasimetė. (k)

Jonas ir Stefa Mikulskiai, atšventę vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį.

OKTOBERFEST

Rugsėjo 1-6 prie Woodhaveno Blvd. ant kalno, Victory Field, buvo surengta taip vadinama Oktoberfest. Jos kilmė yra vokiška, šiemet ji buvo padaryta tarptautine. Buvo sukviesta daug tautų, kurios atliko savo programas — šoko ir dainavo. Kvartale važinėjo specialūs autobusai su dideliais plakatais, vežė žmones į šią šventę. Ypač daug žmonių susirinkdavo vakare.

Šeštadienį, rugsėjo 4, buvo lietuvių, lenkų ir ukrainiečių diena. Tą dieną vyko V-toji tautinių šokių šventė Chicagoje. Visi šokėjai buvo išvažiavę. Taip lietuviai ir nedalyvavo. Gaila, kad buvo praleista ši programa. Reikėjo surasti kokią dainininką, ar kokią dainuojantį vienetą, kad čia pasirodytų.

Parduodamas namas. Cypress Hills, Brooklyn, 2 family brick, 13 rooms, fine condition, gas heat, nice neighborhood, 35,000 dol. WEITHAS, agent, 96 Chestnut St., Brooklyn. Phone 277-3143.

ATŠVENTĖ 50 METŲ vedybinio gyvenimo sukaktį

Jonas ir Stefa Mikulskiai, gyvenę Woodhavene, N.Y., rugpiučio 28 giminių ir artimųjų tarpe minėjo savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį. 1926 rugpiučio 28 Šv. Mykolo bažnyčioje Virbalyje juos sutuokė kun. Jurgis Gurinskas. Lietuvoje gyveno Šikšnių kaime, prie Virbalio. Kun. J. Gurinskas su kakties šventėje negalėjo dalyvauti, nes tuo metu buvo išvykęs į Europą. Jie užaugino 3 dukras ir vieną sūnų — Ireną Eitmanienę, Aldoną Zikarienę, Algimantą, Danutę.

Sukaktuvininkai savo jubilėjaus proga paskyrė Darbininkui auką — 50 dol. Už šią auką Darbininko administracija nuoširdžiai dėkoja.

Geromis sąlygomis parduodamas duonos išvežiojimo business. Dėl informacijų skambinti po 7 val. vak. tel. 846-0567.

Ateinantį antradienį, rugsėjo 14, balsuokime už

DANIEL P. MOYNIHAN

demokratų partijos kandidatą į senatą

"He spoke up for America, he will speak up for us"

Lietuvių komitetas išrinkti Moynihan Jūra Bendoriūtė-Vizbarienė, pirmininkė

APREIŠKIMO PARAPIJOS TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

ĮVYKSTA

1976 m. rugsėjo 12 d. — sekmadienį

PARAPIJOS PATALPOSE

259 No. 5th St., Brooklyn, N.Y.

— KONCELEBRACINĖS MIŠIOS — 11 VAL. RYTO
PAMOKSLININKAS KUN. DR. V. GIDŽIŪNAS, O.F.M.

— AKADEMIJA — 1 VAL. P.P. SALĖJE
KALBĖS ANTANAS DIRŽYS

— KONCERTINĖ PROGRAMĄ ATLIKS:
PIANISTAS VYTAUTAS PUŠKORIUS IŠ CLEVELAND, OHIO
APREIŠKIMO PARAPIJOS CHORAS,
VAD. MUZ. ALGIRDO KAČANAUSKO

— PIETŪS — 2:30 VAL. P.P.

KVIEČIAME IR LAUKIAME!

AUKA \$7

Bilietus reikia įsigyti iš anksto rezervuojant pas:

M. Shalins (296-2244); Alice's Florist (846-5454);
J. Andrus (VI 7-4477); E. Kezlenė (296-0798);
A. Radzivanienė (441-9720); A. Mažeika (VI 3-0667)

Visi laukiami — Visi kviečiami!

VYTAUTO KASIULIO

IR
BRONĖS KASIULIENĖS
TAPYBOS KŪRINIŲ

PARODA

rengiama rugsėjo 18-19

Kultūros Židinio didžiojoje salėje

Parodos iškilmingas atidarymas
rugsėjo 18, šeštadienį, 7 v.v.

Parodą rengia ir ją globoja

Lietuvių Atletų Klubas

HELSINKIO SUSITARIMAI IR JŲ PADARINIAI

(DETENTĖS KRIZĖ)

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania New Yorke š.m. rugsėjo 11 d. 7 v. p.p. Kultūros Židinyje, 341 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y. 11207, rengia simpoziumą Helsinkio susitarimų padariniams įvertinti.

Simpoziumui vadovaus PROF. DR. BRONIUS NEMICKAS. Jame dalyvaus iškilūs mūsų visuomenės, spaudos ir politikos veikėjai: ALGIMANTAS GURECKAS (iš Washingtono), VYTAUTAS MEŠKAUSKAS (žurnalistas iš Chicago) ir VYTAUTAS VAITIEKŪNAS (iš New Jersey).

Maloniai prašome visuomenę gausiai atsilankyti. Po simpoziumo atgaiva.

Korp! Neo Lithuania New Yorke

LŠST Simo Kudirkos kuopa New Yorke
rugsėjo 25, šeštadienį, 8 v.v.
Kultūros Židinyje rengia kuopos
įkūrimo penkmečio

MINĖJIMĄ — BALIŲ

Koncertinę programą atliks:

- Solistė IRENA STANKŪNAITĖ-SILVA
- Akomponuoja ALICE MALICKEVIČIŪTĖ
- Poetas LEONARDAS ŽITKEVIČIUS skaito skaito humoristines eiles

Valgius ruošia prityrusios šeimininkės

Auka — 12 dol.

Stalus 10 asmenų prašom užsisakyti iš anksto, iki rugsėjo 20, pas kuopos išdininką Vladą Vasikauską — tel. 847-1286, pas sekretorių Albiną Sakalą — tel. 296-3383.

Visus maloniai kviečia

Kuopos valdyba

SUFFOLK COUNTY
LIETUVIŲ KLUBAS
KVIEČIA VISUS DALYVAUTI

METINIAME PIKNIKE,

kuris bus rugsėjo 12, sekmadienį,
Liberty Hall, 2784 Ocean Ave., Ronkonkoma, L.I.
(iš L.I. Expressway 59 išvažiavimas)

Pradžia 1 val.